

Сергій МАРТИНЮК

Народжені перемагати

Проза, поезії, п'єси

Київ
«Український пріоритет»
2018

УДК 821.161.2'06-1-2-3

М29

Мартинюк С.

М29 Народжені перемагати. Проза, поезії, п'єси/Сергій Мартинюк. – Київ: Видавництво «Український пріоритет», 2018. – 144 с.

ISBN 978-617-7398-95-9

Виходець з Одещини Сергій Мартинюк уже відомий багатьом читачам як автор чотирьох прозових публіцистичних і художніх книжок та публікацій в альманасі «Перевесло» (м. Луцьк), інших колективних збірках, у районних, обласних газетах та в «Літературній Україні», де, зокрема, була й розповідь про нього як учасника Майдану, громадського активіста та молодого прозаїка.

У своїй новій книжці С. Мартинюк представлений ще й у новій іпостасі – як автор віршів та п'єс високого громадянського звучання, залюблений в Україну, в рідну землю.

ВИДАВНИЧА РАДА

Ак Вельсапар, письменник, видавець (Швеція), Станіслав Бондаренко, письменник. Павло Вольвач, письменник. Володимир Даниленко, голова КМО НСПУ. Володимир Казарін, письменник, ректор Таврійського університету. Анатолій Кичинський, лауреат Шевченківської премії. Олександр Косенко, поет. Василь Кузан, письменник. Елла Леус, письменниця, головний редактор альманаху «Палісадник». Василь Слапчук, лауреат Шевченківської премії. Ольга Слоньовська, письменниця. Сергій Дмитрієв, голова Одеської ОО НСПУ. Ігор Гургула, голова Львівської ОО НСПУ. Надія Степула, письменниця. Володимир Шовкошитний, директор видавництва.

© С. Мартинюк. Народжені перемагати, 2018

© Видавництво «Український пріоритет», 2018

Від автора

Дякую всім друзям, які хотіли написати передмову до книжки «Народжені перемагати, або Краще померти стоячи, ніж жити на колінах». Я всіх ціную і поважаю, але написати мушу сам, бо саму книгу хочу присвятити пам'яті своїх батьків. Кращої передмови, ніж слова, які написав у січні 2010 року, не створиш. Дякую Вам, Тату й Мамо, за те, що не заважали падати й допомагали вставати. Я пам'ятаю: «Живи так, щоб тобою пишалися діти». Книга вийде в травні.

Ми на своїй землі...

Де живуть наші батьки, там живуть і наші степові вітри, які нас обдували в дитинстві. Сидячи у батька на руках, ми здригалися, невміло мружили очі й починали входити в світ, який звемо життям. Мамині руки намагаються нас захистити від вітрів, а ми, відкриваючи себе їм назустріч, захилялися від того незвичного потоку українського безмежжя, краси і неосяжності.

Так-так, живуть там, за маминою і батьковою хатою, українські вітри, і птахи, і сонце, і земля твоя, і твій рід козацький, і твої перші кроки.

І якщо є щось на землі святе, то це перш за все батько й мати, твій рід, родина, край. І батькова хата, і мамине слово. І бабусина наука, бо дідусь загинув на полях Другої світової бойні...

— Ніколи не плутай наше Українське і їхнє московське. Київська Русь була одна, а більше ніяких русів не було, то є вигадки москалів. Наш Український рід найбільш прадавній у світі. Пам'ятай це та не зраджуй нашому Роду, — так учила мене моя старенька бабуся. — А за батьківською хатою стежки, по яких вони ходили, на яких вчили ходити й тебе. Рідні українські стежки, поля, дороги. Найперша твоя стежка — та, що виходила з двору на вулицю. Вулиця — то був світ.

Двір був невеличкий, чистенький. Тільки шопа та погрібник, собача будка під хатою. Сливка та яблуня під вікном. Вони дуже шуміли ночами, і я довго не міг заснути. А мама казали: то вітер, не бійся, наш степовий український вітер. Він добрий вітер!

Саме цією стежкою ти вперше вийшов на вулицю, у світ. Вийшов, тримаючись за мамину руку. Клята стежка була нерівна, ти спотикався на вибоїнах і падав, повисаючи на маминій руці. Іноді падав по-справжньому. Проте ніколи не плавав, підводився найчастіше сам і все одно продовжував іти.

Коли ти підріс і вже вільно тримався на ногах, мама завжди посилали вперед: вони хотіли бачити мене кожної хвили, щоб, бува, з її сином чого не трапилось.

— Іди, синочку, вперед. Не плач, ми, українці, сильні духом люди. Пишайся цим.

І ти йшов. Відчував на собі погляд мамин і намагався йти гарно. Може, у нас, українців, і хода легка, і стрункість є тільки тому, що наші мами дивилися на нас, не зводячи очей, все пускали нас уперед.

Українець завжди прагне до волі і самостійності.

...І от настав (нарешті!) час, коли я починаю тікати з двору у самотійні мандри. О, то були далекі мандри. На свою вулицю, потім на сусідню.

А зустрінчі люди питали мене: «Чий ти?». І я не знав, що відповідати, окрім «мамин, татів». Мене ще ніхто не знав, я був чимсь новим, без якихось прав і свобод, бо воно починається з імені людського, а твоє ім'я було ще не відоме нікому.

— Чий ти? — питали мене на вулицях.

— Чий ти? — питали мене в школі.

— Чий ти? — питали мене, коли брали в армію.

— Ти — українець, ти наш, пишайся цим, — пояснив мені батько.

— Я — українець. Я ваш. Я нащадок славних оріїв, скіфів, антів, Київських королів. У цьому житті я не просто буду брати участь, я буду боротися і перемагати. Я ваш. Я Українець.

Ми живемо у вільній державі. Людина не існує окремо, як не існує вона вічно. Ми всі живемо разом. Треба мати гаряче українське серце і серед людей жити достойно. Тому, коли тебе питають: «Чий ти?», треба з гордістю відповідати: «Я Українець і цим пишаюсь». І це буде велика й суворая правда. Про всіх нас, українців. Дорога буде нелегкою — через всю Україну. Додому. На своє місце — в Європі! Ми тут не гості. Ми господарі. Ми її колись і заснували...

P. S. Дякую Вам, Тату й Мамо, — що не заважали падати й допомагали вставати.

* * *

Не люблю слова «Автобіографія». Чи то на машині їдеш, чи то про себе пишеш. Подібне зі словом «тур»: раніше це були славні вояки — Буйтури і Яртури, а тепер подорож під назвою «тур». Взагалі я вважаю, що починати своє відро-

дження треба з виправлення імен. Саме тому взяв рідним ім'я Світогор Лелеко. Тому напишу просто:

Про себе

Я звичайний українець, і я не граю в гідність — я живу з гідністю! Так мене навчили батьки. Ні, краще віршем (його написав на Майдані під час Повстання нескорених генів у 2013—2014 роках):

Я є ант, пелазг і етруск...

Я є скиф і шумер...

Я Українець, і мене не здолати...

Нескорений я — тому безсмертний!..

Народився 10 серпня 1962 року в селі Крижовлін Балтського району Одеської області. Трохи з дитинства. Батьки переїжджають до міста. Бабуся плаче і говорить татові: «Куди ви їдете? Нікого не знаєте, там усі чужі...» Тато відповідає: «Мамо, не плачте (тоді ще в селах тата і маму називали на ВИ). Там теж люди живуть, вони будуть знати нас, а ми їх. Зупинимось у брата...» Ще приклад. Ми копаємо картоплю на городі, і я намагаюсь допомагати, але цей клятий рискаль не тримається в руках. Я його хочу підняти, але він заважкий, і я нервую, що не можу втримати його й допомогти. Рідня сміється, але не злостиво, а так, щоб і самим трохи перепочити. Бабуся лагідно говорить: «Славний козак буде. Наші предки ще у війську нашого короля Гатила воювали і перемагали».

Я трохи старший і зачитуюсь книжками про козаків, усе хочу знайти, бодай, щось про нашого короля Гатила і

його вояків. Нічого немає. Є про князів, а про королів немає. Чому? Та й про князів згадують мало. Здебільшого про князя Володимира, а інколи про Святослава (зараз розумію, що славу неможливо вбити). Так і наших князів показують на картинах, що вони стоять на колінах перед попами. Мене це обурює. Чому князь має стояти на колінах перед якимось попом? Князь має вести вояків до бою, він сміливий і достойний, він приклад для вояків, він провідний тато для свого народу. А тут принижене колінкування, якісь попи і хрести. Якесь непорозуміння. Обурююсь тим, що мої друзі захоплюються рицарями Вальтера Скотта. Невже не розуміють, що те рицарство пішло з наших антських степів? Невже не розуміють, що колесо придумали в нашому краї і приручили коня теж ми. Інша бабуся з іншого села говорила: «Синку, зміняться часи, й вони зрозуміють правду про нашу забуту славу». Тоді, ще в дитинстві, збагнув, що Історія любить тих, хто її творить, а не тих, хто її вивчає. Світ любить відважних. Так і намагаюся жити.

Це ще до школи. Мої бабусі, по татові і по матері, завжди в кінці листопада збиралися у когось із них в селі, краяли великими шматками хліб, поминали померлих під час великого голоду (так вони говорили). На столі великими купками хліб, вариво, картопля. Горять лампадки. Вони говорять неголосно, п'ють вино й інколи витирають краєм хустини вологі очі. Я вже не малий, але ще й не дорослий. Забіг у цю велику кімнату, зупинився, не розумію, що відбувається. «Бабусю, щось сталося?» — питаюсь. «Ти ще малий, виростеш і будеш знати. А зараз іди гратися», — відповідає. Я, ображений, іду на вулицю. Я вже не малий, скоро до школи.

Про моїх дідусів. Батьків тато, Мартинюк Никифор, пропав безвісти на полях битв Другої світової війни. Материн батько — Бузовський Сильвестр Степанович. Воював і пройшов

війну. Живим повернувся в рідне село. І тут (знанацька?!) — голод 1946—1947 років. Що мали відчувати ті, які пройшли пекло Другої світової, повернулися додому й бачать, як совіти забирають усе зерно в «закрома Родіни», приречуючи на голодну смерть жінок і дітей, які пережили окупацію, та їх, начебто визволителів Європи від німецького фашизму? Голод лютував по всіх селах Балтського району.

З села не випускали, інколи можна було поїхати в місто, поміняти якісь речі на продукти. Одного разу дідусь та ще декілька таких же відчайдух поїхали до міста по продукти. Для конспірації взяли з собою дітей. Далі на потязі дісталися до Західної України. Там наміняли хліба і борошна й поверталися додому. Їхали на дахах вагонів. Дідусь Сильвестра зняли з вагона червоноармійці як порушника. (Якого порушника? За що? Він воював і визволяв від німців Європу.) Він тільки встиг передати мішок з хлібом дочці. Цей хліб і врятував усю родину від голодної смерті. Дідуся поховали під Тернополем. Де? Невідомо. Балтський район — це хліборобський край, тут живуть працьовиті люди, вони вирощують багаті врожаї. Чого треба було їхати за хлібом аж до Західної України? Мої бабусі все життя тримали в запасі сірники, сіль, цукор. У магазині завжди купляли цукерки і печиво — житняки. Було таке печиво, я досі пам'ятаю його смак. Коли вже наша родина переїхала до міста, я часом приїздив до села, й мене завжди пригощали цукерками і житняками й обов'язково давали з десяток горіхів. Я відмовлявся, бо в місті цукерки були більш якісними і смачнішими, а в села завозили дешеві. Було трохи дивно й водночас незручно: велика долоня, в мозолях і зморшках, яка важко працює на городі і в полі, — а в ній цукерки, горіхи, печиво.

Мої бабусі достойні і горді люди. Самі, без чоловіків (так і не вийшли більше заміж), виростили дітей, допомогли

вивчитись. Дітям не заважали, жили біля своїх хат, обробляли городи і цю городину (картоплю, огірки, помідори, цибулю, часник) передавали дітям до міста. Жили на мізерну пенсію і з пенсії ще відкладали собі на смерть. Щоб діти не тратились. Достойно жили — достойно відійшли у царство Духа предків. Як квітки — тихо і непомітно. Головне, щоб діти не пізнали того лиха, яке знали вони. Достойні люди, я пишаюсь своїми родами. Я ненавиджу комунізм, більшовизм. Скільки моїх родичів загинуло, скільки депортовано, скільки покалічених доль, скільки зруйновано сіл і селищ!..

З 1969 до 1979 року навчався у Балтській школі № 2. Школу згадую з повагою, багато було гарних учителів. Вони вчили не тому, що мали вчити, а — що дійсно хотіли нас навчити. Хоч ми не завжди хотіли вчитися. Мене завжди чомусь на уроках питали більше за інших, чи, може, мені так здавалося. Був величезний розрив між селом і містом (про це потім писав у книзі «Горжусь, что я украинец»). У місті колись було багато шкіл, але внаслідок голодоморів і війн залишилося дві російських та одна українська. Розмовляти українською було неprestижно, як і вивчати її. Обзивали селюком і «колхозником». Ці наслідки пожинемо і в сьогодні. Моя мама викладала українську мову і літературу в школі, де я навчався. Обурювало те, що діти військовослужбовців звільнялись від вивчення української мови (треба було їх звільнити від поїдання нашого сала!). Вона їм не потрібна, бо офіцера будь-якої миті могли перевести до іншого місця служби. Офіцеру, може, й не потрібна, а дітям потрібно було гарно поводитись у школі, не глузувати з української мови і вчителів. Тому доводилося вчити цих дітей не ображати вчителів та українську мову. Не жалкую про це, бо багато хто з тих військових залишився в Україні, нині вони досить пристойно володіють

українською мовою і кажуть, що дуже люблять Україну. Я їм вірю, а тоді не вірив у таке.

Згадую, що нам забороняли ходити колядувати і щедрувати. Бо райком партії заборонив. Я водив хлопців на колядки і на бійки, тому мої друзі дитинства називали мене «отаман». Викликали до директора на промивку мізків, але все одно ходили колядувати. Як могли не ходити, якщо наші батьки ходили, а ми що — гірші? Хоч розумію тепер, що співати «прилетіла ластівочка» в січні — це глум над природою. Це наші предки співали весною, коли зустрічали Новий рік 1 березня. А наше покоління співало цих колядок і щедрівок на знак протесту проти комуністів та християнства: хоч і в січні, але, дивіться, ми свого рідного не забули. У нас завжди було так: Рідна віра в серці, а чужа в церкві!

Після школи хотів поступати в якийсь мистецький вуз, але помер тато, родині було важко на одну мамину зарплату. Тому по закінченні школи вступив в Одеське вище командне артилерійське училище. Після училища служив у Німеччині та на Далекому Сході (за СРСР).

У 1991 році звільнився з російського війська за скороченням штатів на знак протесту проти політики Московії щодо України. Тоді було так зване ГКЧП. Тепер і сумно, і хочеться сміятися. Але тоді... Я єдиний у військовій частині виступив проти цього ГКЧП і першим здав партійний квиток. Крику і погроз від політкерівництва було ой як багато. На Далекому Сході жило (і нині вони є) багато українців, ця місцевість колись називалась Зеленим Клином. Українці були, а української мови не було. Як не було й українства. Декілька разів пропонував створити класи україномовні, але... Як приклад: дружину хотіли призначити на посаду директорки школи; молода, щойно приїхала з-за кордону, але (знову це магічне слово «але») родом

з Західної України, тож далі розмов і обіцянок справа не пішла. Нікому не потрібен вільний і достойний українець. В принципі, як і тепер.

Додому в Балту я приїхав 2 грудня. Звичайно, разом із родиною. Ми були щасливі, бо повернулись у вільну Україну. Марина просила (навіть благала) їхати до неї у Сторожинець, але я наполіг, щоб ми залишились у Балті. Чому? Хотів, щоб діти росли вільними, без цих християнських звичок і дивнуватих привітань «Слава Ісусу» й таке інше. Мені подобається Західна Україна, та, на мою думку, християнська залежність там зашкалює. Не можна спочатку говорити «Слава Йсу», а потім «Слава Україні!». Це як світ без темряви. Послухаєш — і стає сумно, як у церкві. (Про це написав у п'єсі «Краще померти стоячи, ніж жити на колінах»).

А ще пригадується таке. Це було в кінці грудня 1991 року. Я зустрівся з друзями в Одесі. Ми були веселі і щасливі, ми були просто вільними людьми. Ми забули українську мову і звичаї, але ми ходили, сміялись, пили пиво, загравали з дівчатами в нашій вільній Одесі, не в радянській Одесі, а в незалежній Одесі і незалежній Україні. Тепер я вже не пам'ятаю, звідки тоді взявся прапор України, хто його приніс. Я взяв його в руки, підніс над головою, сказав хлопцям іти за мною і пішов до Потьомкінських сходів. Я стояв з прапором і внизу бачив морський вокзал. Я розмахував прапором над головою і голосно кричав «УК-РА-И-НА, УК-РА-И-НА!» Це було перед Новим роком, людей було багато, мене обходили з боків і дивились як на божевільного. Я подивився назад і хотів підбадьорити хлопців, які мали бути за моєю спиною. На диво, їх там не було. Мої славні друзі стояли на тому самому місці і навіть робили вигляд, що вони мене не знають. Саме тоді я зрозумів, що битви і війни за Україну ще попереду. Головним пріоритетом має

стати правило: «Ми повинні створити нову націю із попелу старої». З «совковим» розумом немає майбутнього. Інший епізод: у 1990-х було багато «блатняка» і «блатної» романтики, всі співали «Владімірській централ» і хотіли бути «смотрящими» і блатними. Професії вчитель, інженер не шанувались, міліція не працювала, і всі суперечки вирішував «смотрящий» у місті. Ми з братом поставили спротив цьому в Балті, відшили тих блатняків, і тепер у нас сучасне місто й чудова молодь. А по Україні ця спецоперація КГБ спрацювала, до влади прийшов у 2010 році «професор» В. Янукович, і в сьогоднішні наші українці чекають сильну руку, а не обирають розумну голову.

Своє перебування у Польщі я докладно описав у повісті «З українським серцем». І це правда, що ми з друзями носили географічні карти в кишенях і доводили, що Україна була, є і буде. Це в нашому краї придумали колесо і приручили коня! Як приклад: якщо уважно подивитися фільм «Вогнем і мечем», то польський князь говорить цікаву фразу: «Я єсть руський князь». Це вже християнська церква доклала рук до роз'єднання і ворожнечі. Поляки, німці, англійці, всі європейці, як і ми, українці, мають писатися своїми предками сумеріянами (шумерами), антами, скитами.

Писати оповідання та вірші пробував ще в школі, але першу книжку видав тільки у 2007 році, після Помаранчевого повстання. (Не подобається мені слово «революція»: тхне чимось нерідним.) Ніколи не писав до шкільної газети. Оповідання писав у Німеччині та на Далекому Сході, але не друкувався в газетах. Чому? Щось у тих газетах було нещире. Хвалили те, чого не було, зраду називали подвигом, злочини видавали за героїзм, вся та газетна щуряча «метушня» жила від з'їзду до з'їзду КПРС, а в перерві всі щось покращували і перевиконували плани. Всі

були щасливими рабами. Огідно і сумно. До недавнього часу в Україні було щось подібне. Ми святкували 9 травня як День Перемоги і з наступного дня починали готуватись до наступного 9 Травня. За рік придумували нові подвиги радянської армії. Бридко, як згадаю! Завжди цінував гідність і нескореність. Ненавиджу «гречкосійство» і пристосуванців. Не люблю бути «героєм на годину». Що це? Почув дзвін, не розібрався, де він, а вже з екранів ТБ кричить, що розкрив злочинну корупцію або змову. В залишку — зганьбив людей і корупцію посилив. Ненавиджу популізм і таких «хероїв».

Написав про це у книзі «Горжусь, что я украинец». Російською написав її навмисне. Чому? Перша книга «Здобули волю — здобудемо долю» (видавав за свій кошт) була пополам українською та російською. Майже всі примірники роздарив. Я щиро хотів і вірив у те, що мої земляки-балтяни стануть кращими. Рожеві окуляри з мене зняв один знайомий фразою: «Хорошую книгу ты написал, но я ничего не понял по-украинскому. Нужно перевести...» Але, коли цей же знайомий після виходу книги «Горжусь, что я украинец» перестав зі мною вітатись і сказав, що я націоналіст (?), я вирішив, що «не гоже метать бисер перед свиньями», і дав собі слово писати тільки рідною українською мовою.

Багато писати про книжки не хочу. Знаю, що при житті вони цінуватись не будуть. Пишаюся тим, що за книгу «Горжусь, что я украинец» (3-є видання у Львові) ОРАН (Одеська регіональна Академія наук) та ОСІДУ РУНВіри мене висували у 2013 році на здобуття Шевченківської премії. Пишаюся, що подання писала людина, яка ще знала мого тата, за свій кошт приїздила до Балти, спілкувалась з людьми. Познайомився з ним випадково, під час Одеського книжкового форуму. Я представляв тоді свої книги і

взяв простий стілець, став у кінці залу й на стілець поклав по два примірники. Була цікава картина: навколо столи видавців і багато книжок, і я один зі стільцем. Але до мене підійшли О. Різників, Г. Щипківський та інші нескорені письменники Одещини. Звичайно, ми не олігархи, тому книгами обмінювались: я свою — Різникову, він мені — свою. Там і познався з паном Ревенком. Через тиждень він зателефонував і повідомив, що ОРАН написала подання на Шевченківську премію. У поданні написана правда про те, що я хотів (і остаточно ще не відмовився) писати про Рідну віру наших предків, збирав факти. Потім прочитав «Мага Віра» Л. Силенка, зібрав усі свої нотатки і спалив, хоча писав би на 95–97%, як Силенко. У нас і так немає єдності, а тут дві «Мага Віри». У наших волхвів не було єдності, тому й програли християнству. Не хочу, щоб це повторилось!

Заключний штришок. Я дійсно козацький отаман Балтського краю і цим пишаюсь. Упродовж віків нас били, а ми не бились, нас гнули, а ми не гнулись, нас ламали, а ми не ламались, нас саджали на палі — і палі ламалися від нашої нескореності. Нас знищували голодом, а ми живемо в наших дітях і онуках. Ми були, ми є і ми будемо. У березні 2014 року мої козаки їздили на кордон з Молдовою, палили вогнища й охороняли кордони України. Їздили без зброї, зі звичайними кийками. Пишаюсь ними. Не є той українцем, який боїться загинути за Україну.

Напевно, досить. Усе інше знайдете в Інтернеті, хоч про мене погане не пишуть, навіть вороги. Про мене написали пісню «Отаман» друзі: О. Мельник — вірші, а В. Бернацький — музику і сам співає. Пан Олекса Мельник ще знав мого тата. Мені це приємно, я не просив і не знав про пісню. Там є такі слова: «Шлях єднання його рана...» Це, на мою думку, відноситься і до НСПУ. Ми втратили відчуття творців і загубили творчу зірку над головою. Сперечає-

мось за майно, посади, привілеї, нагороди, премії. Сваримось, хто в якій партії, чий лідер найкращий. Навіщо воно нам? Справжній письменник завжди в опозиції до влади і релігії. Будь-якої влади і релігії. Це влада на колінах має просити НСПУ підтримати її. Наша Спілка — це держава в державі. Ми допрацювалися і досварилися, що сивий Київ плаче, бо української мови майже не почуєш. На мапі Києва видно портрет стародавнього воїна з козацьким чубом. Коли чую, що це зображення Божої матері, Діви Марії або Ісуса, — я плачу. Невже не бачите і не розумієте, що це наші предки плачуть і благають припинити ганьбити давню славу та позбутися долі християнського раба? Чуже слави-мо, а рідне зневажаємо. Це погано.

Навіщо сваритись і навіщо нам майно? Це радянська влада навмисно набудувала цих будинків, щоб тримати письменників у покорі, щоб вони писали потрібне для цієї влади, на зразок «Леніна зірка засіяла...» Тьху, огидно до п'яти.

Подивіться, які п'єси йдуть у наших театрах, і запитайте себе: що там є українського? У країні війна, а вистави грають москвинською мовою. Чому? Це ми, письменники, маємо бити на сполох, зустрінатися з театральними діячами і змушувати повернутись обличчям до України. Навіщо грати «Гамлета» Шекспіра, якщо нині маємо грати (і писати книжки також) про короля Дантура і Святослава, про кохання Світогора і Лади, Зоряна і Зореслави? Ми — рушійна сила змін. Так має бути.

Вступаю до письменницької спілки і сподіваюся, що внесу щось нове й рідне, щось таке, щоб у майбутньому про це писали книги і ставили спектаклі. Боротимусь за посаду голови НСПУ, але ДАЮ СЛОВО, що ця боротьба буде за єднання і велич культури письменництва на майбутнє. Не звик зраджувати і програвати, завжди тримаю слово,

якщо його даю. Я не прагну потрапити в перші десятки «передових» письменників. Я не хочу, щоб мене хвалили і нагороджували. Я не люблю премії і нагороди. Не премії письменника роблять письменником. Вважаю, що справа не в слові «письменник», а в тому, які істини вкладаються в це слово. Слова «письменник», «націоналіст», «народник» мають бути братами. Вони мають бути тілом і душею народу. З рідного постає рідне. Я не хочу бути модним і подобатися всім. Намагання подобатися всім — це шлях в нікуди. Хочу бути собою. Я є я. Писав, пишу і буду писати. Вважаю своїм пріоритетом започаткувати нове мислення нової української еліти. Рідна сила, віра, гідність, мудрість — це має стати дороговказом для української аристократії. Я хочу своїми книжками надихнути на відродження рідного «Я». Хочу надихнути на головну справу: ми маємо створити нову націю із попелу старої — націю з розумом переможців.

І наостанок. У Луцьку я видавав книгу, і якось мій друг Петро Коробчук зачитав свій вірш «Не сумуй, друже. Нас багато. Аж двоє...» Щиро вірю, що нас більше, ніж двоє. Друзі, наступаймо і перемагаймо. На Майдані придумали рідне гасло: «Бути Українцем не соромно, соромно цим не пишатися!». Не біймося змін. Діймо так, щоб нами пишались діти! Все буде добре. Слава нескореним! Пишаюсь, що я Українець!

Слава Україні!

Сергій МАРТИНЮК

*Краще померти стоячи,
ніж жити на колінах.*

Долорес Ібаррурі

Пером публіциста

Проза

Слава Україні! Героям слава!

*Чому я маю дозволяти
сидіти у мене на голові?
І кому? Цим зайдам
і окупантам? Ніколи!*

Я в своїй чарівній Одесі на відпочинку. П'янке повітря волі робить свою лікувальну справу. Почуваюся краще, ніж учора. Воно й зрозуміло, бо тут три достойних лікаря: нескорене повітря волі, гордівливе сонце і амбітне, усміхнене море. Але цього ранку щось пішло не так.

Вранішнє сонце несе надію на гарний день. Я стояв на зупинці, очікуючи тролейбус. Літня жінка («вата» до мізків) радісно вітає свою колежанку. Відбувається розмова.

— ...Как, эту улицу тоже переименовали? Сволочи-бандеровцы, что вытворяют, что творят... Уничтожили улицу, уничтожили такую улицу...

Говорили голосно, пронизливо! Неприємно.

— А я что говорю, что я говорю?.. Уничтожили такую улицу, — відповідає друга, яскравий представник орди «визволителів», — всё уничтожают, ничего святого у них нет... фашисты...

— Как жить, я не понимаю, я не знаю, как можно здесь жить... — перша «ватанка» продовжує бідкатися. — Невозможно жить... бандеровцы...

— Я боюсь жить... Эти сволочи...

— Не бойся, Россия нам поможет...

Мене це дістало, хоча не мав жодного бажання втручатись у розмову. Але чому я маю дозволяти сидіти у мене на голові? І кому? Цим зайдам і окупантам? Ніколи.

— Чого боятися, не бійтеся. Вулиці не підривають, а перейменовують. Так треба, і це правильно, — я сказав це начебто між іншим. Їх аж підкинуло на лавці, почали щось кричати разом, махати руками. Інші люди на зупинці роблять вигляд, що не чують того вереску. Воно й не дивно. Кому хочеться говорити з неадекватами?

— Мой отец освобождал Одессу, — перша кричить, аж слиною бризкочить, — и её отец освобождал Одессу...

— ...И был ранен под Одессой. Вот так-то... — першій підтакувала друга, але слини було менше, — ...они освобождали от фашистов... если бы не они... Ты, бандеровець, уезжай отсюда...

— Чего сюда приехал, бандеровець?.. Ты уничтожаешь нашу память, — перша продовжувала бризкати слиною.

— Уезжай отсюда, бандеровець... Одесса всегда была русским городом. Мешаете... Уезжай со своей мовой... — друга ожила і наступала на мене.

Вереск і гвалт глушив шум машин, які їхали Адміралівським проспектом.

— Я нізвідки не приїхав. Я з міста Балти. Одеса ніколи не була «русским городом», а була російськомовним містом... — не дали мені говорити, почали галасувати.

— Ты только посмотри, уже приехали прибалтийские бандеровцы, — перша також почала підходити ближче, — приехали прибалтийские нацисты.

Мене це дістало. Мене, балтянина, сплутали з прибалтійцем. Такі жіночки ходять на мітинги і скандують «Путин, введи войска!» Ні, досить!

— Під час війни тут були румуни. Батьки ваші були не визволителі, а окупанти. Визволителі — це ті, які визволили, отримують подяку і вертаються додому, а не залишають після себе сльози і біль, і не дають такого визволительського потомства. Ви настільки пихаті й дебільні, що не можете вивчити мову народу, який платить вам пенсії. Так більше не буде.

Подруги, нащадки «визволителів», притихли і мовчали. Мабуть, слина закінчилась.

— А тепер давайте ближче до справ буденних. У нас є гасла «Слава Україні!» — «Героям слава!». Чули, напевно? — я звернувся до притихлих «нащадків». Ті ствердно захитали головами, що так, вони чули.

— Добре, що чули. А тепер я говорю «Слава Україні!», а ви відповідаєте «Героям слава!». І відповідаєте радісно й голосно. Домовились?

«Нащадки визволителів» ствердно захитали головами. Було приємно, що вереску більше немає.

— Слава Україні!

— Героям слава!

— Спробуймо ще раз, бо вийшло не дуже добре. Слава Україні!

— Героям слава!

Пристойно вийшло тільки на п'ятий раз. Саме 9-й троллейбус підійшов, тож я залишив «нащадків визволителів» з вимогою вивчати гасла «Україна понад усе!» і «Смерть ворогам!». Потім мені розповіли, що ці дві «визволительки» почали їздити іншим маршрутом.

Це й добре. Придумали «фашисты», «бандеровцы», «нацисты», «понаехали», «уничтожили». Я з Балти, я не приїхав, я тут народився і тут живу. Буде наше зверху. Буде по-балтськи, по-українськи.

17.08.2017 р., електричка Балта — Одеса

«Я плоха знать по-русаки...»

Я ніколи не почував себе таким приниженим, жалюгідним. Хто я і де я? Соромно. Неначе жебрак, зацькований сільськими псами, затюканий і гнаний соромом. На цій віддідів-прадідів одеській землі. Але чого це я? Куди мене занесло? Я ж українець! Не москаль, не азіат, не кавказець. Та немає вже у нас України, за яку боролись, терпіли і вмирали. Дуже боляче, що в паспорті немає тепер граfi «національність», за яку я теж боровся, отримуючи свій перший паспорт в Україні! Невже марно? Для всіх байдуже — хто я. Громадянин? Ні, я українець. І українству буду вчити всіх, хто наїжджає як окупант у мій край.

Я повільно йшов вулицею Преображенською. Я слухав розмови оточуючих мене людей і намагався зрозуміти, що змінилося в обличчі нашої красуні Одеси. Більше стало українства, одесити перестали боятись розмовляти українською мовою, більше відчувається українського духу. Немає отого дурнуватога копіювання міфічної тьоті Соні або пояснень, як пройти на Дерибасівську. Більше чути мелодійну нашу мову з домішками одеських слів. Ні, звичайно, є й таке, що якийсь заїжджий москалик вперто каже, що він «этого не панимает, и гаварите по-нашему», — тоді продавчині розмовляють з ним по-їхньому, але при цьому бачили б ви їхні очі. Очі говорять замість слів: «Якщо ти такий тугенький і дурненький, то ось тобі по твоєму язичку, ти тільки купуй мою городину, бо мені треба годувати

родину. У нас в Україні наразі скрута. Ваші байстрюки катеринівські, москвинські більшовики таку ціну на газ для нас зробили, що аж жах. Для колишніх «фашистів» продають удвічі дешевше, ніж для нас, братів. Хоча який ти мені брат? Такий, як вовк козеняткам. А скруту з газом, з ціною ми витримаємо. І москвинських більшовиків переживемо. Ти купуй, «браток».

Коли нарешті відійде такий заїзник з «язиком», продавчині подивляться одна на одну, похитають головами: мовляв, «що поробиш, таких недолугих ще багато до нас їздить, та все одно буде по-нашому» — і далі говорять по-нашому.

П'яничок не дуже багато, але є. «Браток-брат, ти ж одесит, неужели не возьмеш мне сто грамм?» «Уважаю, брат, это по-нашему, по-одесски.» «Иди до нас, тут стоят коренные одесситы.» Обличчя, щоправда, більше схожі на звичайних хлопців з сусідніх районів. При цьому такі запухлі, неголені, що мимоволі думаєш: якщо це «корінні» одесити, за що тоді любити саму Одесу?

Багатенько кавказців. Дивлячись на них, я дуже хочу вірити, що колись вони стануть українцями кавказького походження. Старожили мені розповідали, що в сьогоднішні їх не так уже й багато, а ось на початку 90-х років минулого століття їх тут було, як тої грязі після дощу на старому «Привозі». Приїздили з валізами грошей. Та все одно дали тому «нашестю» раду. Виховали, поговорили, побили, прибили, перейменовували, зробили по-українському. Та й наразі дивлячись на ці пихаті, зухвалі пики нових наїзників з гір, я б особисто пройшовся б голоблею по якомусь з цих заплилих облич, при цьому примовляв би: «Вчи нашу мову, культуру, історію, вражий ти наїзнику. Маєш можливість жити на землі, де зародилася сучасна цивілізація, — пишайся цим». Ох-хо-хо, де та молодь, яка не мозолі на-

тирає на колінах перед попами та іконами, а хапається за руків'я шаблі, щоб боронити рідні святощі України? Вірю, вона вже підростає.

По обіді зайшов на «Привоз» з боку тієї ж вулиці Преображенської. Дивно, чому нас уперто навертають на те, що було до жовтневого перевороту 1917 року? Хтось дуже не хоче, щоб ми згадали своє справжнє старовинне коріння. Дійсно, чому не вулиця імені короля Святослава Київського, імені древніх готів, пелазгів, сумеріян, короля Дантура та інших українських звितяжців? Що ми вчепилися: римляни, греки, православ'я? Хтось же заснував і Рим, і Грецію, і Єрусалим, дав ази культури, науки й віри. Для тих, хто не знає, повідомляю: це були наші предки — давньоукраїнські трипільці — анти-етруски-скити-пелазги-русичі-українці. Цікаво, що вулиця Преображенська є, а преображення в мізках немає.

На вокзал не хотів іти через увесь «Привоз», тому біля входу підійшов до кіоску «Грузинская выпечка». Хотів взяти онукові лаваш на гостинця з Одеси.

— Скільки коштує? — запитав і показав рукою на хліб.

Вийшла жіночка, і не гарна, і начебто гарненька, дивиться відданими очима на мене. Я зрозумів так, що вона не почула. Жіночка не схожа на українку.

— Скільки коштує? — перепитав і показав рукою на хліб.

Вона пальцями показала на папірець з ціною. Придивився — шість гривень.

— А чому цей шість гривень, а цей п'ять? — знову спитав.

— Этат с печка, а этат с... (сказала щось по-своєму). Извени, я плоха знать по-русаки, — знітилася й опустила очі.

Мені її було не жаль, а може, й шкода. Що тобі тут, жіночко, робити, не знаючи української мови? І чому на моїй

українській землі ти маєш говорити на «русаком»? Чому не по-українськи?

— А ви мені скажіть по-вашому, по-українськи. І я зрозумію.

Стояла мовчки і не піднімала голову, витягнув п'ять гривень, мовчки дав гроші і взяв хліб. Відійшов і обернувся: так і стояла, опустивши голову. А може, вдавала?..

— Атаман, это новая партия приехала. Еще с месяц будет строить из себя девочку-недотрогу, — чоловік узяв мене під лікоть і весело, але з якимось присмаком суму пояснював про продавчиню з грузинського кіоску. А потім, — він перейшов на рідну мову, — на кожному розі буде вимахувати папірцем з пропискою, кричати, що вона корінна одеситка і що націоналісти заважають їй жити й розмовляти рідною російською мовою.

— А як же?.. — я намагався щось заперечити або додати.

— Не переймайся, ми вчимо, що на українській землі треба розмовляти нашою мовою і жити за українськими законами. Бувай, отамане! — і пішов своєю дорогою.

Яке сьогодні число? Не знаю. Який місяць? Не знаю... Ні, знаю. Дев'яте червня 1013 року Дажбожого. Знаю, що без національної гідності не буде волі. Хто нам жменьку гідності приторочить?

Русь, будись! Відбери у монгола

Славу рідну, окрадену ти.

Від релігій чужих стала квота

І сумна, як підгнилі хрести.

(Л. Силенко. «Гість з храму предків»).

Годі скиглити й жалітись!

До діла! До боротьби! До змагання за власне гідне життя.

Людина без обличчя, або Черниця

Знаю, що у русі основа творчості.

Подобаються вранішні зорі Києва.

Кияни, киянки поспішають у справах. Поспішання видаються важливими й благородними, і обличчя ясно сяють зоряницями.

Того ранку поспішав на метро. Вже на самому пероні привернула увагу жінка — черниця. Вона сиділа на лавці, але сама постать — це щось дивне. Людей багатенько, всі поспішають у справах. Черниця гарненька, їй явно не личить ряса. І очі — звернув увагу на її очі: якісь сумні, порожні. І обличчя — наче немає його, така собі людина без обличчя. Коли повз неї проходили гарненькі жінки в красивому вбранні, та проводжала їх довгим поглядом, оцінювала, які сукні, яке взуття на підборах. Черниця, здавалось, подумки примірює це на себе, уявляє, що це вона виглядає так красиво.

Її було жаль і водночас — ні. Що ти робиш у цій рясі, жіночко? Чому не радієш світлу, сонцю, життю? Чому не пізнаєш радість материнства і не виховуєш дітей? Навіщо натираєш мозолі на колінах, славлячи чужого Бога? Хіба не бачиш, що Україна розіп'ята на цьому Христі, як і цей труп чужого Бога?..

Підійшов потяг — я сів. А черниця так і сиділа на лавці, проводжаючи жадібними поглядами кожную гарно вбрану жіночку...

Шкода, сумно, жаль цих духовних калік. В Україні монастирів і церков як бліх на собаці. Верхівка цього театру ідолопоклонників навмисне їх плодить як грибів після дощу. Мета одна — щоб на свої вистави зганяти цих християнських рабів задля масовки «щасливого» християнського люду в Україні.

Такі справи. Людина без обличчя керує духовністю цілого народу. Який же сумний цей християнський світ.

20 травня 2015 р.

Слава Україні, або «Ватна тьотка»

Не люблю їздити в тролейбусі, нервую, а треба. Як добиратися до роботи? Чому, питаєте? Багато «ватних» чоловічків наїхало до Києва. Інколи їдеш і розмірковуєш. Чи це Київ? Чи це Україна? Всі говорять москвинською і дуже рідко рідною українською мовою. Огідно й неприємно аж до...

— Маладой челавек, передайте на билет.

Хтось смикає мене за руку. Повернувся — огідно дивитися на тітку з зарозумілим, невдоволеним обличчям. Є такі, які завжди всім незадоволені, а вони, мовляв, супер-пупер. Ні тобі «будь ласка», ні хоча б «пожалуйста».

— Я не розумію по-закордонному, — сказав спокійно й відвернувся.

Збентежилась, але «ватани» перемогли.

— Я приехала в русский город и хачу, чтобы меня...

Перебив, бо мене прорвало від люті:

— Я стояв і пройшов два Майдани. Я стояв біля витоків, оце зараз, Правого сектора, особисто знайомий із провідником Дмитром Ярошем і з багатьма патріотами. Зараз телефоную, — дістаю телефон і дивлюсь у вічі невдоволеній пиці, — ...і починаємо вчити українську.

Зблідла, оченята бігають. Вона не схожа навіть на нашу тітку, а саме — «тьотка». Всі інші роблять вигляд, що їх це не стосується, сидять «у віртуалі», слухають музику, читають газети.

— Тепер слухай мене. У нас в Україні є гасла «Слава Україні!» і «Героям слава!». Зрозуміла? Коли я говорю «Слава Україні!», ти відповідаєш «Героям слава!». Почула? І відповідаєш щиро і голосно. Починаємо. Слава Україні! — останні слова навмисне сказав голосно, як колись на Майдані.

— Ге-ге-ро-ро-ям с-сла-ла-ва-а! — відповіла тихо, зухвалість почала сповзати з мордора.

— Дуже тихо. Тому ще раз, голосно і щиро. Ти ж українка? — захитала головою, що «так». — Ось і добре. А то начебто українка — і не знаєш нашого гасла. Неподобство це. Слава Україні!

— Ге-ро-ям сла-ва! — вже голосніше відповіла.

— Молодець, тьотка, яка зветься українкою. Вже краще. Ще разок спробуємо. Слава Україні!

— Ге-роям сла-ва! — більш-менш відповіла нормально. Зухвалість зникла з пики.

— Молодець. А то живеш в Україні і не любиш Україну. Будеш любити Україну? — Тітка швидко захитала головою, що «так». — Ось і добре. Квіти під ліжком не ховаєш, щоб зустрічати «русскую весну»? — Жінка знову швидко захитала головою, що «ні». — Ось і добре.

Розвернувся і звертаюсь до всіх, хто їде у тролейбусі:

— А тепер, друзі, всі разом — повідкладали газети, витягнули навушники з вух, дали спокій мобільникам. Голосно підтримаймо наших вояків, які воюють за те, щоб ви тут слухали музику і при цьому не любили Україну. Добре? Будете любити Україну? — захитали головами, що «так», і вони її люблять. — Слава Україні!

— Героям слава! — різноголосо й неголосно відповідає люд тролейбуса.

— Погано, друзі, дуже погано. Ще раз, щиро і з любов'ю до України. Слава Україні!

— Героям слава! — більш-менш пристойно вийшло. Го-

лосніше за всіх кричала «ватна тьотка». Подивився на водія — той сміється і намагається рівно вести машину.

— Давайте закріпимо успіх. Тим паче, що сьогодні Міжнародний день вишиванки, а ви вдяглись, як йолопи і... Де ж ваші вишиванки? — люд тролейбуса щось намагається відповісти, мовляв, що їдуть же на роботу. — На роботу, як на свято, треба їхати у вишиванці. Це ж наше і рідне. Тому ще раз... Слава Україні!

— Героям слава! — вийшло вже добре.

Коли вийшли на зупинці, щоб іти на метро, люд радісно скандував «Україна понад усе!». «Ватна тьотка» швиденько зникла, розчинилась у натовпі.

Друзі, гарний початок дня. Не просто дня, а — Міжнародного дня вишиванки. Так, до слова, і кількох «ватників» навчили українським гаслам «Слава Україні!» та «Героям слава!».

Отож-бо, друзі: «Слава Україні!»

19 травня 2016 р.

Ранок у Києві, гарний настрій

Ранок у Києві завжди особливий. Маю гарний настрій, бо ранок у Києві цього дня поетичний і гарний. Чекаю, коли будемо проїжджати через сивий і величний Дніпро. Хочу привітатися з дідом Славутою.

— Передаём за проезд, передаём за проезд вновь вошедшие пассажиры, — з глибини тролейбуса почувся голос контролерки, — предъявляем, что у кого есть, удостоверения, проездной, билеты...

Поруч зі мною молодик показав посвідчення. Жінка-контролер прискіпливо подивилась:

— Вижу, — і перевела суворий погляд на мене: — У вас мужчина, билет, проездной есть?

— Немає, — відповідаю лагідно.

— Тогда покупайте у меня билет.

— Не хочу.

— Как это не хотите? — збурилася контролерка. — Зайцем будете ехать?

— Ні, не буду.

— ??? — ступор у жінки-контролера. У мене гарний настрій, і я на неї дивлюсь лагідно.

— Мужчина, не хулиганьте, а платите за проезд. Еще интеллигента из себя корчит, галстук одел, — втрутилась у розмову пасажирка, ровесниця геноциду-голодомору.

«Як же вона вижила тоді? Мабуть, завезена з Московії», — майнула думка.

— Не буду, я нікого з себе не вдаю. Я є я. Краватку одягнув, бо мені так личить, — посміхаюсь лагідно: у мене гарний настрій.

— Не заплатите? Покупайте у мене билет, — контролерка з очима, повними лютої зневаги, дивиться на мене, — а то я сейчас вызову милицию. Покупайте билет.

— Не буду.

У мене гарний настрій. У мене є квиток — витягаю з кишені та показую, додавши:

— А «удостоверения» і «билеты» залишайте для москочитів. Я українець і живу в Україні. І наостанок: у нас немає міліції, а є поліція.

Треба було бачити цей ступор у ровесниць голодомору. Але у мене гарний настрій. «Дідько, так і не привітався з дідом Славутою...»

10 жовтня 2016 р.

З недавніх споминів

Я є ант, пелазг і етруск...
Я є скиф і шумер...
Я Українець — і мене не здолати...
Нескорений і тому безсмертний!..

Цей вірш народився у перші дні Майдану. Я дивився на щасливі обличчя, палаючі очі людей і розумів давній вислів: «Народ, народжений бути вільним, ніколи не стане на коліна». Адже протягом століть нас били, а ми не бились, нас гнули, а ми не гнулись, нас ламали, а ми не ламались. Нас знищували голодом, а ми живемо в наших дітях і онуках. Такими ми були, такими ми є і такими будемо. Дійсно, краще вмерти стоячи, ніж жити на колінах.

Чому я був на Майдані? Цікаве питання. А хіба міг не бути? Міг. Але там стояла Україна, тому не міг не бути. Там стояв мій народ, який хотів скинути москвинські пута і нарешті закінчити цю 350-річну війну з Московією. Не просто закінчити, а поставити крапку Перемоги.

— Ви скакали на Майдані, ви і те, і се... — чую від малороса.

— Ні, ми не скакали, ми стояли на смерть за гідність і волю всіх українців. Ми стояли на смерть, щоб жити вільними серед вільних, гідними серед гідних, сильними серед сильних. Воля — це я, воля — це ти, воля — це ми, воля — це світ. Майдан змінив світ, Майдан розставив по своїх міс-

цях, хто є хто. Пишаюсь тим, що я був маленькою частинкою великого Майдану, величного повстання Гідності, повстання нескорених генів.

Вриваюсь у вирій —
І що? Я бачу
Незламний рідний край.
Народжений бути вільним
Рабом не буде.
Балти... — народжені перемагати.

Тому і стояв. Стояв ще тому, що вважаю: нам треба скинути машкару меншовартості, пристосуванця, християнського раба й створити нову націю із попелу старої. Народити націю переможців. Пишаюсь тим, що я Українець, і маю розум Переможця!

Слава нескореним!

Слава Україні!

Дві SMS-ки

Віче на Майдані 15 червня. Посередині Майдану привернула увагу гарненька жіночка з дитиною. Вбрані гарно, в українські вишиваночки. Поруч з ними на невеличкому столику лежала невелика купка книжок. Підійшов, привітався:

— Доброго дня!

— Доброго здоровлячка вам!

Одразу повіяло чимось рідним, з дитинства. Взяв одну книжечку, проглянув — самвидав. Але дуже патріотично і з душею.

— Скільки коштує? — спитав скоріше з цікавості.

— Дві SMS-ки, — відповідає зі щирим обличчям.

— ??? — Я здивовано дивився на щирю посмішку.

— Дві SMS-ки — на наше військо. Це і є ціна, — відповідає.

— А як відправляти і коли? — починаю розуміти, про що йдеться.

— Прямо зараз і відправляйте.

Починаю відправляти повідомлення з мобільника.

— Та є одна умова. Добре?

— Яка?

— Ви мені підпишете свою книжку, — сказав це жартівливо, бо розумів, що авторка підпише.

— Отакої! Звичайно, підпишу, залюбки, — відповідає.

Відправив дві SMS-ки. Пані Кияшко Г. В. підписала один примірник і урочисто вручила мені.

— Наше військо має бути сильним, — сказала наче виправдовуючись.

— Буде сильним, і ми переможемо. Слава Україні!

— Героям слава! — з гордістю відповіла.

— Бережіть себе.

Обійняв я малу і попросив любити Україну до загибелі.

Постскриптум. Хіба москаль зрозуміє, чому нас неможливо скорити? Ніколи. Крадькома витер сльозу, яка зрадницьки набігла на око. Чому не спитав ім'я маленької патріотки? Завтра прийду ще й тому...

15 червня 2014 р.

Слава Україні, або Всі «у віртуалі»...

Я не можу зрозуміти того, що бачив. Може, ще не час? Але можу і хочу розповісти про це. Знаю, відповідь лежить на поверхні цього часу.

Що мені не подобається, то це брак живого спілкування у метро. Всі «у віртуалі». Один читає щось на планшеті, той слухає музику з мобілки, інша грає в ігри, другий з навушником, а третя шле... Ніхто нікого не бачить і не чує. Всі сидять «у віртуалі».

Інша справа на Майдані! Родинне коло вирує і живе. Ось перед наметом постелили червоний прапор з серпом і молотом зі знайомою назвою «Комуністична партія України». Кожен може витерти взуття об цей прапор. Ох і труть із задоволенням. З таким же старанням витирають взуття на прапорі Чорноморського флоту Росії і на плакатах з написом «Партія регіонів». Кожен може кинути камінь в опудало, повішане на шибениці з написом «Комуністична партія України», чи плюнути в портрет В. Януковича або В. Путіна. Ох і плюють же і пишуть ганебні підписи! На прилавку продають килимок з написом «Витирайте ноги». А замість літери «О» портрет В. Януковича або «братушки» В. Путіна. Інша продавчиня продає туалетний папір з фоткою того ж таки гаранта і того ж «братушки» з написом «відчую кожного». За роки «гарантства» і «братерства» вони «почули» кожного. Якби майданівці «повелися» на ту пастку, де опозиція домовилася про якісь перевибори в грудні, то від на-

шої країни залишилася б сама назва. А магнітів з різними написами («Бути Українцем не соромно, соромно цим не пишатися», «Я не стану перед ворогом на коліна» та іншими) — тьма, а українського однострою ще більше...

Родинне коло вирує, а в метро всі «у віртуалі».

Я поспішав на метро: на Майдані мав зустріч із волонтером. Треба було одного з наших героїв відправити на оздоровлення. Цей хлопчина вже пройшов десь за кордоном курс лікування, але... вдома є вдома. До слова, закордонне було більш політичне лікування, тому... Одеса, Карпати, Миргород, Хмільник завжди поруч і надають не політичне лікування, а справжнє, українське і якісне. Своє є своє.

Раптом біля самісінького метро вранішню тишу прорізав бадьорий жіночий вигук «Слава Україні!». Повернувся і автоматично відповів «Героям слава!». Наступне — «Слава нації!» — «Смерть ворогам!» вже пролунало більш голосно. Молода жінка, скоріше вродлива, ніж цікава, одягнута в український одяг, сміливо піднімає настрій вранці. Сміливі люди — заможна країна. Та відповідь даю один я, а всі «у віртуалі», а ще болісніше — повгинали голови і роблять вигляд, що не чують і не бачать. Цю сміливу україночку часто бачу на Майдані. Привітались. Повз нас проходять «віртуальні» люди, очей не підводять, відвертають голови від української вишиванки. Агов, українці, це ж ваша земля, ваша воля.

У вагоні повно народу, і знову всі «у віртуалі». З іншого боку вагона донеслось «Слава героям небесної сотні!». І — мовчазна тиша вагона. Всі «у віртуалі». Відповіли згадана українка та я: «Слава, слава, слава!». Жодне обличчя не повернулось, не здригнулось, не посміхнулось: «віртуал» не відпускає. Раптом один «небайдужий» голосно на весь вагон: «Закрой рот, сумасшедшая!». І знову тиша — всі «у віртуалі». Запитав: «Вам не соромно? В серці України, посередині величного Дніпра якийсь мутант-окупант ображає українку!..» Тиша, тиша — всі

«у віртуалі». Ні, звичайно, цього «смотрящего» я висадив на наступній станції і пояснив, що нашу землю треба любити і — як любити. А якщо щось не подобається — чемодан, вокзал, Московія. Розмов про міфічне братерство більше не ведемо.

У наступному потязі все так само: всі «у віртуалі». Спілкування немає...

А хлопцю, герою євромайдану, допомогу ми надали. Слава Україні!

29.06.14 р., поїзд Київ — Одеса

Постскрипtum. Я не стану на коліна перед окупантом. Це сидить у наших генах, розумі, силі. Це наш шлях нескорених. Нас завойовували, але не підкоряли.

Є щось схоже в подіях, які розділяють 350 років. Польські вершники, заковані в залізо, на спині закріплені крила, озброєні до зубів, — і на них нападають, боронячи себе і свою волю, козаки: оголені до пояса, у шароварах, на голові козацький чуб і довгі вуса. Не мають страху, бо за ними правда, честь, гідність і воля народу. Поляки презирливо називають їх: чернь, голота, повсталі кріпаки, селюки... Але підкорити не в змозі.

І в наш час — повстання гідності. Озброєні до зубів «беркутята» — і на них нападають, боронячи себе, свою волю, своє майбутнє, повстанці — майданові: озброєні металевими прутами, довгими, як дворучний меч, і короткими, як козацька шабля... Здебільшого пруги обмотані стрічкою — скотчем у кольорах небесно-золотавих, як прапор України. Тепер уже новітні перевертні презирливо їх називають: націоналісти, бандерівці, екстремісти, радикали, антисеміти, селюки, голота, босота... Українці билися, знаючи, що можуть бути арештованими, пораненими, убитими. І все одно сміливо билися. Що це? Це повстання не босоти, селюків, радикалів, голоти. Це повстання наших нескорених генів. Це український народ.

Христос кличе до покори, я — до перемоги

Я не хочу, щоб ми були чужими самі до себе. В житті переплутано наше руське і їхнє московське, але (це магічне слово «але») все одно маємо будувати український шлях життя. Сьогодні живемо немов раби, складається таке враження, що на своїй землі ми зайві люди, потрібні лише для одного — своєю працею годувати окупантів. Знаєте, дітей і рабів можна радувати казками: дитина тішиться, вірячи, що казка — це дійсність; раб тішиться, сліпо вірячи, що після земних рабських мук матиме царство небесне. Ми чекали царя, комісара, попа з кадилом, секретаря райкому, генсека та сліпо йшли до «світлого соціалізму». Вірили і слухали всіх — не чули, не поважали тільки себе. Ці всі поводитирі-вторжники сьогодні живуть заможнo на нашій землі, а ми жебракуємо і маємо пенсію 1000 грн. Починаємо обурюватися — піп б'є по голові хрестом і рече: «Терпи, раб Божий, ібо всякая власть от Бога». От і виходить: раб у житті і раб Божий. Вам не соромно, українці? Скільки ще будете рабами? Тож закликаю вас:

Ставайте вільними людьми — ви нова еліта світу.

Нам треба створити нову націю із попелу старої.

Живіть гаслом «Я українець і маю розум переможця».

Надворі третє тисячоліття, а по місту ходять чорноризники. Подивіться на них — це ходяча чорна смерть. Нас

змушують повірити у спасіння від бородатих, брудних, немитих, нечесаних попів-москалів. Українці для них чужинці-аборигени (і це на власній землі!), які мають вирощувати хліб, робити сало, масло, сир і годувати цих пузато-ліниво-ожирілих попів. Шпиталь переданий не віруючим, а зграї голодних попів, обвішаних хрестами. Вони у шпиталі вже малюють портрети Кирила, Агафангела, В. Януковича, В. Бабанського та інших «святих». Яка релігія — такі й «святі». Вам не соромно? Ця згряя окупантів поступово вижене дітей з третьої школи та інтернату № 2. Чому наше стародавнє місто має перетворюватися на могильник московських попів? На станції Балта ходять три прямі потяги з Московії. Це зроблено для того, щоб сюди наїжджали ще москалі з «русским миром», обвішані хрестами. В убогій Московії немає що їсти, а тут течуть молочні річки з меду, масла, хліба, м'яса і живуть затуркані православні малороси-раби, які падають на коліна, цілують руки та б'ють поклони. Окупант-москаль буде бити хрестом по голові та ректи: «Мало даєш пожертви, теля православне, раб Божий, давай гроші, молоко, яйця, рибу, хліб. Не думай про земне життя, а думай про рай на небі. Я за тебе помолюсь». Вам не соромно, балтяни?

Вони з обличчями без інтелекту домагаються тільки одного: знову дурити довірливих «хохлів», знову хочуть нас духовно поневолити, вони не хочуть, щоб ми мали свою вдачу, розум, силу, своє розуміння світу і Бога. Вони хочуть поневолити нашу духовну волю і розум. Вони ненавидять нашу мову, культуру, історію. Чому даєте останні копійки на утримання цих попів-окупантів? Женіть від себе цю юрбу голодних жебраків, обвішаних хрестами. Вони зробили з християнства прибуткове підприємство, бізнес. Проклинають кожного, хто не дає пожертви. Вони ненавидять саме поняття *Україна*. Вам не соромно, балтяни?

У них обличчя блищать від жиру, вони їздять на дорогих машинах, розповідають, за кого ми маємо голосувати, як нам жити, дарують свої дощечки з намальованими обличчями україноненависників, лізуть на телебачення, в газети, в школи — калічать душі наших дітей. Так далі жити не можна. Християнському оскотиненню треба покласти край. Куди не глянь, стоїть височенна церква, а поруч ще хатинки під очеретом. Бідні люди, а поруч **погої**, ширші, ніж довші, заганяють цих бідняків у рабство: «Хохол, всякая власть от Бога». Вони один в одного купують келії в цьому монастирі, закупають дорогі меблі за кордоном у ці келії. На гроші за комплект меблів для келії можна купити п'ять будинків.

Перед ким принижуетесь? Невже не розумієте, що українцями нас роблять українські віра, культура, рідні святощі? У вільному світі немає такої зневаги до людей, там не б'ють у дзвони що о сьомій ранку, що після обіду, немає дурнуватих хресних ходів у рясах, бо європейці виженуть з міста таких бізнесменів-попів. У Європі шанують рідних героїв, які зі зброєю в руках виборювали волю, а не дурнуватого монаха, який натирає мозолі на колінах. Таких монахів відправляють у божевільню. Вам не соромно, балтяни? За свої християнські гріхи (які?) Україна ніколи не мала розумних вождів.

Втрачаючи сенс життя — втрачаємо сенс смерті. Захищайтеся від християнського геноциду, ставайте на захист своїх рідних прав і свобод. Вигоньте москалів, не давайте пожертви, не шануйте, не підтримуйте, не спілкуйтеся з цією ворожою зграєю окупантів.

Ми вільні люди, досить бути християнськими рабами. Україна чекає, щоб її зняли з хреста християнства. Слава Україні!

Рунтато Світогор Лелеко

23.02.2013 р.

Р. С. Українці! Християнство проповідує покору, я ж закликаю до здобуття перемог. Наразі по телебаченню зачастили показувати сюжети, як у різних куточках України з'являється (прямо на дорозі?!) образ святого Івана Предтечі, а в іншому місці — на дереві, воротах чи хатині — образ Богородиці. Люди перекривають дороги і не пускають машини, стоять на колінах, цілують асфальт. Нещасні раби, вони більше нічого не знають, окрім цих так званих «святих». Не вистачає розуму зрозуміти, що це рідні, забуті, нескорені предки з'являються і благають, щоб ми згадали про них, засудили і скинули цей християнських зашморг з шиї України, стали вільним, сильним народом серед вільних...

Годі скиглити, колінкувати, пробачати, хреститись, принижуватися — треба сміливо, з гідністю йти до перемоги.

Завжди є вибір

Щось не те у нас з мізками. Український народ розтягнутий між чотирьох хрестів. Головне, що розп'ята його душа. Жити, аби тільки жити — і бидло вміє. Нам потрібна національна гідність. Прості питання: хто ми є? де ми є? Відповідь: треба шукати себе в собі. Самого себе робити достойником. Смішно й гірко те, що українцям нічого не треба вигадувати: все уже вигадано до нас. Треба почути себе, підняти з болота своє рідне і святе.

Я спитав себе: чому я маю дозволяти сидіти у мене на голові? І кому? Цим зайдам і окупантам? Ніколи! Знайшов однодумців — і 2 травня постала релігійна громада «Світогор Лелеко». Якої віри? Нашої — Рідної Української Національної Віри. Цей день я вибрав не випадково. 2 травня — це Свято Весни та День тата Оря. Ми не збираємось тільки молитися, сором'язливо показувати толерантність, скромно вести дебати й розмови. Ми переходимо в атакувальний наступ. Ми будемо відроджувати українське в українцеві. Це наша земля, наша віра, наша слава — і ці святощі повинні шануватись. Слава Дажбогу, тисячолітня ніч закінчується. Саме тому на зборах підготували звернення до земляків-балтян. Ми розуміємо, що в сьогоднішній йде війна за розум нашого стародавнього народу. Голова — українська, а зміст у неї вкладається чужий. Християнство не терпить честі й гідності, нищить рідний світогляд. Гід-

ність варта того, щоб заради неї жертвувати не лише свободою, а й життям. Закликаю вас: українці, будьте гідними!

(Прочитай та передай іншому!)

Шановні земляки-балтяни!

20 квітня — чорний день в історії нашого стародавнього міста.

Районна рада більшістю голосів (проти виступили депутати С. Я. Мартинюк та В. П. Сорока) незаконно передала колишній шпиталь москвинським попам. Колишні комуністи, комсомольці, регіонали, соціалісти — це теперішні депутати. Їм байдужа доля жителів, здоров'я ветеранів та службовців: аби їм було добре, вони мали роботу. Вони так бояться, що український борщ та вареники їдять під ковдрою, аби їм не приписали українського націоналізму. Ганьба цим манкуртам, люстрація не за горами. Великих пенсій і привілеїв не буде. Кожен буде отримувати за те, що зробив для України.

Ця ворожа церква, москвинські попи будуть вчити наших дітей, як треба стояти на колінах перед ідолами — образами, мощами? Вони з обличчями без інтелекту, не знаючи нашої мови, культури, історії, будуть ходити ще в римських одежах і вчити українських дітей? Будуть ходити з кухлями, збираючи по базарі пожертви «на Боже»? Не обов'язково ходити в церкву, щоб мати віру. Ці москалі ширші, ніж довші, обличчя блищать від жиру. Вони домагаються тільки одного: знову дурити довірливих «хохлів», знову нас духовно неволити. Але чому ми маємо бути православними рабами-вівцями й покірно вислуховувати їхню маячню про матрону мос-

ковську? Вони не хочуть, щоб ми мали свою вдачу, розум, силу, своє розуміння світу і Бога. Вони хочуть поневолити нашу духовну волю. Зайди-попи будуть робити все, щоб ми почувалися приниженими, затурканими грішниками. Вони ненавидять самі поняття *українець, український, Україна*. Вам не соромно, українці? Чому даєте останні копійки на утримання цих попів-окупантів? Ігноруйте цю юрбу голодних, галасливих жебраків, обвішаних хрестами. Вони з християнства зробили прибуткове підприємство, бізнес. Проклинають кожного, хто не дає пожертви. Вони не знають самих себе, а славний шляхтич-хлібороб стає перед ними на коліна і цілує руки, просить відпустити гріхи. Які? Досить припинюватись!

Невже не бачите, що християнство — це кара для людини, яка загубила себе? Нам треба звільнитися від християнської отрути! Ми вимагаємо від московських попів:

— припиніть лякати людей своєю одежею (ряса, клобуки), натирайте мозолі на колінах у своїх церквах, а на люди виходьте в цивільному одязі;

— припиніть бити у дзвони що зранку, що після обіду, бо не всі є затуркані християни, ми вільні люди і не віримо у ваші надумані свята та надуманих святих;

— забороняймо виступати по ТБ, газетах зі своєю християнською дурістю та ідолопоклонством, забороняймо виступати у школах і калічити душі наших дітей.

Люстрацію влади зробимо, шпиталь повернемо балтській громаді, спортшколу — дітям. Ваше минулося, окупації більше не буде, хочете жити за українськими законами — живіть, а не хочете — тоді: чемодан, вокзал, московське князівство. І забирайте з собою всі моці московські і християнські!

Ми вільні люди й будемо жити по-українськи, без вас, християнства і Христа!

За нами споконвічна українська правда!

Слава Україні!

Балтська молодь, майбутня влада в Оріянському краї.

2 травня 2012 р.

Р. С. Завжди є вибір. Саме тому звертаюсь до жінок-українок. Вас більшість. У нас чоловіки хапаються за серце і голову, а не за руків'я шаблі, щоби боронити рідні святощі. Нам бракує справжніх патріотів. Домінують хохли, малороси, перекинчики, пристосуванці, християни-грішники, манкурти. Виправте це. Саме від вас, чарівні оріянки, залежить доля, розум, гідність молодого покоління. Пам'ятайте: завжди є вибір, але тільки РІДНЕ є РІДНИМ.

Велич оріянського степу

Воно одійде і виросте знову. Головне — коріння залишилось. Деревя — як люди. Їх ламають, а вони вгору, до сонця ростуть. Спека, засуха, вітри степові, а вони ростуть. Найбільше мені подобаються наші дуби. Тихо ростуть. Модерно і просто ростуть. Кожен листок віддзеркалює красу наших українських степів.

— Леле моя, немає нічого кращого за наші степи. З цих степів вимандрувала цивілізація людства. Пірнав лелекою, а впливав парубком — бо наш степ подібний до моря, — вчила старенька бабуса. Вона любила це казати, бо так народжувалися сильні воїни. В сиву давнину наші предки були володарями світу.

Йдемо степом... Бур'яни і лобода, мов дріт, тверда листата щирія, податлива і жирна, кураб-сивунець, кулі бездомного перекотиполя і пахучий полин. У степу поставлені свіжі скирти. А земля — чорна, масна й родюча. Українські, оріянські лани. З наших рук ці лани здобули вологу на прожиток і на буяння. З цих невтомних українських рук, що звикли з давніх-давен вирощувати й робити хліб. Орачі розорювали степ, а на поясі висів меч: своє треба було хоробро боронити. Люди не балакучі, люди всміхаються і працюють. З їхніх рук виростають чарівні лани пшениці, соняшника, кукурудзи. Я радію, коли потрапляю в село. Дивина: я не бачу похмурих людей. Всі усміхнені, привітні, навіть веселі у своїх справах. І орють, і сіють, і скиртують, і врожай збирають весело.

Леле моя, серцем радію від упевненості нескорених лицарів степів у силах своїх, у могутності рідного краю — у величі рідної Оріяни-України.

22.02.2012 р.

Ластівки

Я піднявся по східцях у «кунг». Скільки ще цього мотлоху залишилось після окупації московітів! Ось і цей «кунг» — страхіття на колесах. Хлопці його купили за копійки у савранських фермерів: десь треба сховатися від дощу та переночувати.

Я на охороні городини. Цибуля цього року не вродила, довелося замість неї терміново сіяти гречку. Помідори та капуста — славні.

Раптом щось заспівало. Не можу зрозуміти — що? Десь у куті. Піднімаю голову. На плафоні, який ледь тримається на одному шурупові, сидять три ластівочки. Вже не маленькі, але й не дорослі. Оченятка — маленькі перлинки, дивляться на мене. Ніби питають: «Ти чого нас турбуєш? Ми ще малі, в гнізді, але через тиждень полетимо у своє доросле життя. Не заважай нам рости. Ми ж свої — українські ластівки!..»

Так і охороняли разом городину.

17.08.2011 р., с. Пужайкове

Тиша, село... церква, могила...

Тишею зустріло вимираюче село. Кропива по пояс захоплює подвір'я, далі вона ще вища. На колишніх городах стіною росте бур'ян, муром шумлять молоденькі акації. Це колись червоні більшовики масово-кількісно насаджували акацію, щоби приховати свої чекістські злочини: голодомори, розстріли, розруху. Її коріння швидко руйнує будинки, і росте вона, як на дріжджах. У деяких хатинах ще живуть люди, де-не-де ходять кури, гуси, пасеться корова, але це вже агонія життя, це «перемога» інтернаціоналу.

Помирає, померло село. Доживають віку старики. В оточенні дерев ще гарна і досить міцна школа, але якось дико виглядає вона серед цієї руйнації. Хто до неї ходить? Скільки дітей? Хоч з п'ятдесят душ набереться? Хліб завозять два рази на тиждень (дякувати владі, що не забуває. В сусіднє село привозять раз на тиждень, водій постійно питає: «Єщщо живіє, нікак не помрють?»). Це свято у вимираючому селі. Люди збираються біля магазину подивитись один на одного, хто ще живий. Тільки пара дротів на старих стовпах — ось і весь зв'язок села з «остальним» світом. Окрім школи, стоїть ще стара міцненька церква. Церква якогось преображення, або ні — благодаті. Дивна річ. Церква преображення є, а преображення в селі немає, благодать Христова є, а їсти немає чого. Піп утік у місто, село ж бо «неперспективне». Він найжджає раз на тиждень зібрати мзду з людей за привезену благодать. Оце так бла-

годать! Може, не за тою благодаттю йдемо, не те преображеніє преображаємо, не тій вірі поклоняємось?

Тиша, село... церква... могила... кінець!

Агов, українці, стрепенімося! Наш народ народжений диханням нашого Дажбога. Самі себе взяли б за вуха — й витягнули себе ж із цієї християнської багнюки. Гордовито встали на повний зріст і голосно заявили: «Я — Українець і маю розум переможця. Більше ніякий чужинський Бог не зробить мене рабом. Я більше не стаю на коліна і не хрещусь перед мечем, який вістряв встромлений у землю. Я з гордістю витягаю цього меча і заявляю: «Я більше не християнський раб».

4.03.2013 р.

Вишиванка

Осінній, гарний балтський ранок. Я народний депутат районної ради свого краю. Це право не купив, а виборов своєю працею і розумом. Цим пишаюсь. Іду на сесію райради. Одягнув вишиванку (це ж моє рідне), а що ще? Я українець, тому вишиванка — добро. Крокую вулицею Ломоносова (цікаво: чому не Скіфська? Подільська?). Погляд — то є душа людини. На мене дивляться і цікаво, і сердито. І здивовано, з ласкавістю, з огидою (нацики наступають?!), з погрозою, з посмішкою, привітно (привітались підняттям руки), зверхньо-принизливо (то ще не всіх націоналістів убили?! Недопрацювали...), достойно, з погордою (нарешті є наші). Погляди різні, та для мене головне, що не байдужі. Наша біда — це байдужість. Як сказала мама: «Йди, сину. Вишиванка — то є наше рідне. З гордістю носи її — і люди до тебе потягнуться, почнуть відчувати своє, рідне. До людей стався як до людей...»

Дякую Вам, мамо. Так і будемо робити. Найкраще себе почуває той, хто є сам собою!

25.10.2011 р.

Думки вголос

Вірші

Україні

Не гнівайся на мене, Україно.
Я був сліпий, глухий, німий,
Не знав, не вчив, не поважав
Твою історію та долю.

А може, не хотів, не бачив
Ні сліз, ні мук великої держави,
А може, був забитим,
Затурканим московською брехнею...
Все може бути!

Але козак прокинувся, народ ожив.
Я повертаюся до тебе,
Моя голубина красо, Україно.
Тому не гнівайся на мене.
Я повернувся! Ми повернулись!
Буде вільною наша земля!

* * *

Я не поет,
Я не «професор»,
Я не письменник,
Я не манкурт.
Я — патріот
Великої і давньої держави!

Якої ще держави? —
Запитують мене «сліпі».
— Я — українець, — ось відповідь моя, —
Великої держави Україна!
І цим пишаюсь я!

23.06.2008 р.

* * *

Всі шукають можновладців
З сильною рукою. Сумно, друзі...
Ви шукайте, любі браття,
Голову розумну:

Самостійний, гордий, впевнений
Й щоб кохав державу,
Народ славний український —
Слава йому, слава!

Яку-небудь нам не треба —
Це буде по-свинськи.
Голова повинна бути
Тільки українська!

16.08.2008 р.

* * *

Які страждання пережили:
Страшну війну, голодомор...
Та кров текла у наших жилах
Всім ворогам наперекір.

У будь-яку лиху годину
Не падали ми на коліна.
Ми, діти неньки України,
Вперед ішли, а не кудись.

Усі шукають сильну руку,
Розумну голову... — Чи ні?
Та українська запурука:
Хай геніальна — не свині.

Ми з вами сильні, самостійні,
Упевнені і горді ми,
Бо ж українці — люди вільні,
Ми волі прагнем — не тюрми.

Гуртом йдемо — не поодинці,
Так закликає нас життя.
Шануймось, славні українці!
Ми гідні слави й майбуття!

19.11.2008 р.

* * *

Українське, зваж, сільце,
Має всяк своє слівце,
Український хутірець
Має, кожний, говірець.

Степ без краю і кінця —
То козацька доля:
Тягне він нас до вінця,
До святої волі.

Підіймайтеся ж з колін,
Як колишні рицарі.
Так, великий ми народ
З мегалітними традиціями.

Українці, ви пишайтесь,
Дух святий літає.
Ви тримайтесь, не здавайтесь,
Бог нам помагає!

21.01.2009 р.

* * *

*Справжня правда завжди здається
несправедливою. Але її треба відстоювати,
бо ми повинні відтворити нову націю
із попелу старої.*

Правдива правдо, ти — єдина,
Нам не потрібен «єралаш».
Брехню не любить Україна,
Допоможи нам, Боже наш.

Відтворімо націю ми рідну,
Її підніmemo з колін,
Із попелу, нової глини,
Веди нас, Бог. Вперед веди.

Вони тут — вода,
А ми, українці, тут каміння.
Вони, окупанти, сюди прийшли,
Та й протечуть, як вода,
А ми тут — каміння,
Яке звідси ніхто не збере.

01.09.2009 р.

* * *

Той, хто вірить в московізм,
Мабуть, дурень зроду,
Як завжди, пре в комунізм
І проти народу.

Ти не вір таким, народе,
Навіть будеш дідом.
То звичайні ідіоти:
Смерть крокує слідом.

Де такі крокують — смерть.
Є відома фраза:
Що він трепле — круговерть,
Більшовизм — зараза.

05.12.2008 р.

* * *

— Люба моя! Я для тебе,
Впірну в Чорне море!
Тихої ночі всім друзі.
На передовій пекло, друзі.
Хлопці, вояки, козаченьки тримаються,
Йдуть до бою, не здаються.
На кожному кроці волають
Перемир'я! Дайте миру благають.
А в Києві «віденський» бал-бали.
Що за макуха? Сучі діти...
Чи живий ти, солдате?
Чи поїв і дихаєш вільно?
Я хочу говорити з тобою.
Що з війною будемо робити?
А за вікном війна лютує
Я тихо плачу в самоті,
І сльози у самому серці.
І серце тихо — дякую, Козаче.

29.04.2018 р.

* * *

Голос війни, присмак смерті,
Палає небо, б'ють «гради».
Війна в серцях лунає і кричить.
Як пережити всі ці днини?
Знову втрати біль, загиблі, поранені.
Небесні квіти плинуть у віках.
Вони навіки у шоломі гідності.
Вони з Богами чесно розмовляють.
Такі, як ми, вирують у свободі.
Таких, як ми, не подолати.
Магічно весна квітує, «п'янить» бузок.
Щасливо цвітуть тюльпани
Гоноруюся яскравим первоцвітом.
Пишаюся тобою, друже солдате.

02.03.2018 р.

* * *

Моя могутня Україно,
чи ти того заслужила?..

Скільки горя за війн пережити!
Панував над людьми тільки страх.
Здобули перемогу, й тепер гордовито
Ми йдемо уперед, хоч з слізьми на очах.

Герої, що досі війна їм та сниться,
Не в змозі забути важкі ті часи.
Україна ж сьогодні — вільна, як птиця.
Глянь довкола — нема десь такої краси.

12.01.2010 р.

Майтур

Я там, де треба!
Перемагаю, боротьбою працюючи,
Гідність — дар Дажбожий!
Воювати і перемагати.
 Віра Рідна — дарунок Дажбога,
 Мудрість кличе, де рідна дорога.

Перемога — дорога до Віри,
Сили, натхнення. Приєднуйся!
Думай як воїн,
Воюй як переможець.

Перемагай перемогою!
Не відступай ніколи,
Зроби маленький крок назад,
Перегрупууй сили

Знову вперед, в наступ!
Це наше життя,
Стародавнього українського люду.
Слава Оріяні-Україні!

22.01.2015 р.

Ану спитайте...

Ану запитайте: «Де той Крижовлін?»
На мапі у моєму серці!
Ану спитайте: «Де ж Балту знайти?»
На мапі у моїй душі.

Моя земля не родить боягузів,
Сміливих воїнів народжує вона.
Ні, ти неправий, друже мій,
Я Українець й цим пишаюсь я.

Своїм початком божеським
Я часто бачу чарівний знак над головою,
І радісно мені, бо то Дажбожий знак,
Що рідну землю оживляє.

21.01.2015 р.

Я родом з краю, де живе лелека

Я родом з краю, де живе лелека,
Я з того краю, де буя пшениця,
Земля моя багатирями радує,
Бо тут щасливо кує зозуля!

Тут витоки бере мій родовід,
І прадід бив тут ворогів.
Я родом з Балти, як і дід,
Козачий край із буйних трав!

Наказ — долай висоти і гартуйся в борні,
Ми маємо бути Ми.
Я пам'ятаю, прадіди святі, —
І виконати зможу заповіти!

04.12.2014 р.

Я є скит, пелазг і етруск

(Пісня)

Я стою на Майдані,
Гордо прапор піднявши.
Я не здамся без перемоги.
Я є скит, пелазг і етруск...

Приспів:

Окупанти не здолають нас нині,
Україно, вставай за свободу!

Рідна віра крокує вперед,
Давні гени показують шлях.
Я не стану на коліна перед ворогами.
Краще смерть, ніж ганьба.

Приспів.

Я не буду жалітись, молитись, хреститись.
Я є і маю рідну дорогу.
Українці, крокуйте за мною,
Я є шлях в майбуття!

Приспів.

26.01.2015 р.

Що для мене Майдан

Що для мене Майдан?
Це символ нескорених генів.
Що для мене Майдан?
Народження нової української нації.

Старі родичі — то гарно забуті.
Мир не випрошують, мир здобувають!
Забули славний заповіт:
Якщо ворог не здається, його вбивають.

Дух нескорений — то нація непереможна.
Вірю, знаю: ми переможемо.
Бо є непереможним народом,
І віра рідна допоможе.

Це вже війна не за Донбас.
Або ми їх, або вони нас.
Але правду і волю не вбити.
Україну врятують патріоти.

*Грудень 2013 р.,
27.01.2015 р.*

* * *

В серці своїм ношу
Постать рідного краю.
Квітне душа сьогодні.
Нескореним іду до Балти.

Повертаюсь до мами,
До рідних й могили тата.
Пада з неба райроса
З поклоном, всім — тиша.

Так, ти нікому не клонився.
Хіба мусив?
Ні. Ти не всім до вподоби.
Воля не винна.

23.03.2017 р.

* * *

Ми нескорені, ми з Балти.
Крижовлін, Саражинка, Піщана.
Вабить край, моє коріння,
Земля, степ, жито, колосся.

Вірю в степ і зорі.
Знаю велич світу, долі.
Вірю в зоряний край.
Знаю, навіщо жити.

Я знаю, що робити.
Я навчу, як і чому.
Не стійте на колінах.
Не просіть. Варто робити!

24.03.2017 р.

* * *

Знаю тебе, пане-брате.
Мати, Родовід, Бож, Косак.
Володій гідно гідністю,
Не грай нею, а живи.

Живи достойно, друже,
Щоб пишалися тобою.
Веремій над небесами,
Сонце кличе гідно жити.

24.03.2017 р.

* * *

Не знають, що роблять? —
Ні, не хочуть знать.
Гарно і тепло, комфортно
В болоті сидять і лежать.

Хто винен? Та винні ці...
Ні. Винні ми самі.
Що робити? Не дають ці...
Ні. Зробимо ми самі.

Слабкий духом уповає на небеса.
Не буде в Україні ладу доти,
Допоки не позбавимось страху.
Самим — своє майбутнє будувати.

25.03.2017 р.

Ми — Світогори

Мені торочать й закидають:
Не можемо знайти підхід до вас.
Не можете? Не хочете!
Не хочете — тоді відходьте.

Мені торочать, що ми слов'яни.
Слов'яни — не велика цаца.
Треба виправляти дати, імена.
Ми — Світогори, незламні балти ми!

20.05.2016 р.

Примітка автора. Балти, Світогори — це були колись такі назви народів. Я це знаю і можу довести, але хочу, щоб доводили молоді українські вчені. Маємо створити нову українську націю з попелу старої!

* * *

Я — простір, Балта — світоч землі.
Простір живе у вічності.
Україна — вічність землі.
Вічність не має кінця.

Я пройшов крізь віки,
Я гляну вам в очі.
Нас — більшість: сильні духом,
Нездоланні Світогори, лелеки.

«Курли-курли», Балто, балтяни.
Понад усе ми маємо
Створити нову націю
Із попелу старої. «Курли».

«Курли-курли», Балто, балтяни.
У нашім краї — не скиглити,
Не жаліться, не хреститись.
А боротися! Ставаймо кращими!..

10.05.2016 р.

* * *

Я закоханий у балтський степ.
У кожному гнізді свій лелека.
В чужому краї не стало серце на коліна
І голову я не опустив.

Я є ант, пелазг і етруск...
Я є скиф і шумер...
Я Українець, і мене не здолати.
Нескорений я, тому безсмертний.

Ми такі є і будемо,
Балтські козаки-характерники.
Ми сильніші долі і крові.
Сонце і місяць зупинимо.

Як багато свого ми не знаємо.
Як багато дізнатись ще мусимо.
Балтяни не грають у гідність.
Балтські — живуть з гідністю.

Я пишаюсь тобою, балтський степе.
Я закоханий в тебе, Балто.
Балтяни! Живіть достойно,
З українською Балтою в серці.

2016 р.

Дорогою до Балти

Де б не був — до Балти лину,
Люблю місто це завжди,
Як і неньку Україну,
І прямую лиш сюди.

Ви підтримуйте, шануйте,
Земляки, тут кожна мить,
Мої славні українці,
Один одного любіть.

І не будьте ви, як баби,
Які пруть туди-сюди.
Поможіть старим і слабим
І шануйте їх завжди.

Посміхайтесь, мов другу,
Своїм дітям і жінкам.
Не поводьтеся, мов слуги,
І в житті не знайте плям.

18.06.2009 р.

Одеса

Одеса — південна, свята Оріяна,
Весела, поважна, завжди чепурна.
Тут здавна лунають сатира і гумор,
А море для всіх — неповторна краса.

Пересип, Фонтан, Ланжерон, Молдаванка —
То назви відомі і вічно живі.
Тут чайкою дух український витає
І будить натхнення й чуття молоді.

Чарівна перлина, тут люди прегарні,
Мов коло родинне, мої земляки,
Тут дух український і праця немарна,
І велич — одеська — для всіх, на віки.

2011 р.

Оріяна — мати моя...

Оріяна — мати моя...
Не претендую на велич твою,
Не прагну твоєї невмирущої цноти
Святої...
Хочу пишатися тим, що я син твій
Навіки...

Дажбоже,
Наснаж силою тримати правицю
Свою...
А лівою рубати... Не жаліти...
Бо не зрубиш голови дурної...

Але руки! — Рубати завзято тих,
Хто кривдить, хто шкодить тобі.
Всюди і всюди... повсякчас...
Дажбоже! Дажбоже!..
Нема сили терпіти кепкування,
Знущання над тобою...

Вдарю, народе мій, вдарю
Тебе силою, якщо... якщо
Знов ляжеш під чужу віру...
Мати моя... Оріяно...

30.04.2013 р.

* * *

Колись була одна-єдина
Свята Київська Русь,
Могутня, славна, самостійна, —
Сказати правди не боюсь.

Так, сильні і шляхетні люди
Жили у Київській Русі.
Лиш український, іншого не буде,
Як не було, — народ наш тут, на цій землі.

Те — як вода, усі оті чужинці,
Нехай течуть туди-сюди.
Ми всі — каміння, українці,
Й будем такими тут завжди.

Навряд чи хто нам допоможе.
Тож доля в наших лиш руках.
Надія лиш на тебе, наш Дажбоже,
Тебе ми славимо в віках.

18.09.2009 р.

Дажбоже, захисти Україну!

Дажбоже, врятуй Україну,
Бо знищать її вороги.
Як матінка пестить дитину,
Від ворога нас захисти.

Дажбоже, рятуй Україну!
Бо ворог чатує, не спить,
І нашу святу землю Руську
Не буде кому захистить.

Дажбоже, врятуй Україну!
Великий Кобзар заповів,
Щоб нашу велику родину
Ніхто зруйнувать не посмів.

Дажбоже, врятуй Україну!
Бо це ж батьківщина Франка,
Хай цю європейську перлину
Не знищить москвинська рука.

16.09.2009 р.

Дякуймо Дажбогові

Дякуймо Дажбогові, що ми є на землі!
Хай над нами буде небо ясне,
Радісно на серці, повно на столі,
І сам Дажбог любов'ю нас зігріє.

Хай будуть поруч рідна віра і надія,
Як два крила, що впасти не дадуть.
Хай навесні всміхається пелюстками вишня,
Волошок ніжних чарівна блакить.

Ми вдячні долі, що в нас є Оріяна.
Хай стелиться життя розмаєм,
Дає здоров'я оріянам і многая літа
І щастя цвіте, мов акації цвіт.

Від душі до сердець йдуть мої почуття.
Хай легко працюється, добре живеться,
Кипить в рідній Балті бурхливе життя,
І від бід хай Дажбог береже земляків.

Хай радість ясным сонцем забринить,
І щастя не летить, мов лелеки, у вирій.
Життя, мов ріка повноводна, тече.
Лиш єднайтесь, оріяни, бо доля нас кличе.

2013 р.

Рідне місто

Розкинулись щедро поля богатирські,
А річка, мов пісня, по них пролягла.
Зійшлися дороги круті і широкі —
Тут орії взялись за будову коша.

...І стало вже великим місто наше,
Й колись найкращим у краї буде:
Чепурне, дбайливе, людьми галасливе,
Хоч років багато, а все ж молоде.

Від щирого серця ми пісню співаєм,
Бажаєм здоров'я усім і добра.
Любіть нашу землю, як предки кохали,
Й в світі кращого місця для нас не буде.

Наше місто любимо — величне і славне,
В полях виростає зерно золоте.
Красиве, достойне, веселе й щасливе
У нас покоління росте молоде.

2013 р.

Козацька пісня

На килимі життя, немов чарівна м'ята,
Розквітла наша козацька вдача.
Хай щастя нашу долю не минає,
Нехай нам Бог завжди допомагає,
Своїм теплом завжди хай сонце зігріває.

Нехай душа козацька ніколи не старіє,
В житті нехай все буде
 по-українськи гарно:
Любов, здоров'я, щастя
Та вічно молода козацька душа.

Жовтень 2008 р.

— Люба моя! Я для тебе,
Впірну в Чорне море!
— Любий мій! Боюсь спитати...
Де ти літав? Коли...

Я з тобою навіки. Війна.
З неба веселкою і світом. Війна.
Між хмарами і сонцем. Війна.
Я повертаюсь лелекою. Війна.
Я повернувся янголом. Оберігаю.
Я біля тебе. Назавжди.
Пробач мені...
Моя Кохана...

30.04.2018 р.

Катрени з нагоди

* * *

За державу, самостійність
Наллємо по кварти.
Шануймося, українці,
Бо ми того варті!

* * *

Ще не вмерла Україна,
Та є ризик вмерти,
Коли ви її, манкурти,
Тягнете до смерті.

* * *

Ми не підставляєм пики.
У нас, друже, дух великий,
Слово тверде, гучні крики,
А роки течуть, мов ріки.

* * *

Розставляймо враз столи,
Наливаймо винце.
Раніше ми були хохли —
Тепер українці!

* * *

Самостійний, гордий, впевнений,
Кохає державу
Народ славний український —
Слава йому, слава!

* * *

Яке дерево в саду,
То такі і квіти.
Який батько у роду,
То такі і діти.

* * *

Ми звертаємось до Бога,
І звертаємось не раз:
Не дай, Боже, свині роги —
Переколе всіх підряд.

* * *

Моя маленька Батьківщина —
Навіки Балтщина моя.
Ми всі — частина України,
Ми всі за неї: ти і я.

* * *

Не скажу: всі москалі —
Кати і падлюки,
Українців вороги.
Є між них і Люди.

* * *

Дажбоже, збуди Україну,
Бо знущаються з неї попи
І нашу єдину країну
Шматують уже на шматки.

* * *

Їсти все підряд — не гріх,
Кажуть наші люди.
Не розкусиш ти горіх,
То й зерна не буде.

* * *

Мій татуньо між двома
Хлібами враз сховався.
Ось так: старого не було
Й нового не діждався.

* * *

Ось така у мене честь,
Як у собаки, кажуть:
То женуть туди-сюди,
То до візка в'яжуть.

* * *

Вони не знають роду, броду,
Вони живуть туди-сюди,
Як та ворона: скочить в воду —
Такою ж вийде із води.

* * *

Один знайомий добрий мій,
Хоч на язик гарячий,
Та люди знають: він пустий
І до робіт ледачий.

* * *

Спарувались двоє так:
Весело і сумно,
Дурень був один із них,
Другий — нерозумний.

Жарт

Перша жінка в козака —
Суджена, призначена,
Друга, роджена колись,
Може, і принцесою, —
Не від матері вона —
Від чужої мачухи,
Ну, а третя, ой-ой-ой, —
Від чортів принесена.

Вересень 2010 р.

ВІДГОМІН МАЙДАНУ

П'єси
з прологом і епілогом

НАРОДЖЕНІ ПЕРЕМАГАТИ, або Краще померти стоячи, ніж жити на колінах

Дійові особи

З о р е с л а в — сотник Майдану.

О г н и щ а н и н Л е л е к о — волхв.

Д а н т у р — характерник, майданівець, вище середнього зросту, міцний, шатен, хлопець Лади (познайомилися на Майдані).

Л а д а — майданівка, невисока, струнка, кароока, темно-русява, дівчина Дантура.

З о р я н а — майданівка, сіроока русява дівчина, заступник сотника.

Я р о с л а в а — медсестра шпиталю, висока, струнка білявка.

С в і т о с л а в — майданівець, рунтато Рунвіри.

Б о ж е н а — майданівка, перукарка, співачка.

Л і л і я — майданівка, перукарка.

Р о д о с л а в а — художниця Марина Соченко, з перших днів на Майдані.

Р а т и б о р — майданівець.

З л а т — майданівець.

А р і й — майданівець.

Час дії: грудень — лютий 2014 року.

Місце дії: місто Київ, Майдан Гідності.

ПРОЛОГ

Я йду яскраво-зеленою лукою. Трава висока, майже по пояс, приємно волога від ранішньої роси квітів. Ще зовсім рано, по високій траві скочуються великі краплі — росини. Я підставляю долоні, хочу зібрати росинки, які виблискують у світлі ранку. Жодна хмаринка не затьмарює небокрай.

Легко дихається, правильно споглядається. Я на рідній землі, я вдома. У ранішній тиші видніється древній праліс. Наді мною високе небо підняло свою блакитну чашу. Казковий край.

Побачив турів: золоторогі велетні урочисто походжають лукою. Попереду із піднятою головою ступає вожак. У його постаті відчувається величність гордовитої сили. Ось він неквапливо повертає голову, і наші погляди зустрілись. Очі великі, погляд лелековий, лагідно-суворий. Я боявся поворухнутись, немов заціпенів. Не від остраху, а від поваги до цієї сили. Вожак-тур голосно просурмив:

— Що стоїте на колінах перед чужинцями? Зрадив віру предків? Зрадив рідну землю?

— Ні, я не зрадив. Я свій...

Велике стадо знялося з тупотом, пропливло, як у казці, й зникло у гущавині лісу.

* * *

Задзвонив будильник і перервав цей казковий сон. Треба їхати в Київ, на Майдан. Там розпочалось повстання Гідності, а сон... Сон додивимося після перемоги, після того, як виженемо банду Януковича з його «кровосісямі». Слава нескореним генам!

Дія перша

Картина перша

Я є ант, пелазг і етруск...

Я є скіф і шумер...

Я Українець, і мене не здолати.

Нескорений я, тому безсмертний!

Світогор

Жовтневий палац переповнений достойниками. Людей так багато, що охорона зробила графік: спочатку одні виходять з палацу, потім інші заходять. Дуже багато молоді. У багатьох наліпки на одязі: «Я не піду з Майдану до відставки Януковича», «Я тут не за гроші».

З о р е с л а в. Ми приречені на Перемогу.

З л а т. Зореславе, згадай славний рік 2004-й. Здобули волю — здобудемо долю.

З о р е с л а в. Пам'ятаю. Подивись на ці молоді обличчя, глянь в їхні очі. Що бачиш?.. Так, неможливо поставити на коліна тих, хто цього не хоче.

Д а н т у р. Бути українцем не соромно, соромно цим не писатись.

О г н и щ а н и н. Нас не помічають, з нас кепкують, але ми робимо свою справу і будемо робити. Це з опозицією влада може домовитись, а з нами — неможливо.

А р і й. Як багато свого ми не знаємо,
Як багато дізнатись ще мусимо.

О г н и щ а н и н. Ще важко буде 3–4 роки, далі буде легше. Ця молодь з очима переможців візьметься до справи. (Сніває.) «Курли-курли... Ми маємо побудувати нову націю із попелу старої! Курли-курли...»

Д а н т у р. Щоб стати європейцем, треба спочатку стати українцем. Пройти треба розумом і серцем. (*Підспівує посміхаючись.*) Курли-курли... Не скиглити, не жалітись, не хреститись. А боротись. Будьмо українцями. Ставаймо кращими...

Р а т и б о р. Судячи з того, як блищать очі, вони це пройшли.

С в і т о с л а в. Я маю бути я, ти маєш бути ти, ми маємо бути ми. Робімо культ українця.

Д а н т у р. Знаєте, інколи мені хочеться підійти до деяких українців, обійняти, заглянути в очі і тихо спитати: «Як же так можна жити: без гідності, без мізків, без волі?.. Невже не розумієш, друже: наша сила — в нас самих?»

О г н и щ а н и н. Відновіть корінь — виросте сильне й красиве дерево. Україну зможуть підняти тільки українці, справжні козаки. Будьмо самостійниками!

Д а н т у р. Скільки ще будемо бачити тріску в оці іншого, а колоду в своєму не помічати? Невже не зрозуміло, що нам ніхто не допоможе, окрім нас самих?

З о р е с л а в. Треба спитати себе: що зроблено тобою особисто для вулиці, села, міста, краю, держави?

С в і т о с л а в. Розумних, мудрих молодих українців гуртувати в справжнє національне коло. Вільні, нескорені гени життя покажуть правильний шлях.

Повз них проходить гурт молодих дівчат. На одержі наліпка: «Я тут не за гроші».

Д а н т у р (*весело до дівчат*). Звідки такі гарненькі Лади поспішають? Може, з нашого краю? І взагалі, дівчата, а чого ви на Майдані? Підтримуєте владу — чи нас, майданівців?

Д і в ч и н а (*зупиняючись; поруч зупиняється ще одна, інші, сміючись, біжать до Жовтневого*). Звідки пан знає мое

ім'я? І звичайно ж, ми тут за вільну Україну. Навіщо нам Янукович зі своєю зграєю, яка грабує людей? І головне, ми тут не за гроші. Україну зможуть підняти тільки самі українці.

Д а н т у р. Шановна панянку, я не знаю Вашого імені. Та Ваша врода наводить на думку, що ми десь зустрічались, і серце підказує, що напевно в балтському краї? І ми самі тут не за гроші. Підемо з Майдану тільки після відставки Януковича.

Д і в ч и н а. Ні, ми з Буковини, зі славного міста Сторожинець. Я Лада, а вона Зоряна. І ми підемо з Майдану після відставки Януковича і всієї його банди «кровососів». Дивний спосіб для знайомства.

Д а н т у р. Нічого дивного, все гаразд, може, по-іншому не вміємо. (*Весело співає.*) Курли-курли. Я Дантур — тур із Балти. Родина, край, Україна понад усе. А він...

З о р е с л а в (*перебиває і так само весело*). Я Зореслав-тур з вічного міста Балта. Курли-курли... Пам'ятай, чужинцю: тут господар українець. Гайда з нами на Майдан, а потім на барикаду чергувати. Даємо обіцянку, що вночі не замерзнете.

Л а д а. Ми холоду не боїмося. І взагалі, серце українки народжене для свободи. Запрошення приймається, так, Зоряно?

З о р я н а. Приймається, і дивіться, хлопці, щоб вночі ви не позамерзали.

Д а н т у р. Мені вже тепло.

О г н и щ а н и н (*читаючи вірш, йде з ними разом на Майдан*).

Побита, принижена — але повстала і величава.

Розстріляна, зраджена — але стрепенулася і воює.

Була змордована — але живе, співає і танцює.

Це все мій рідний край, моя Оріяна!

З о р е с л а в. Дівчата, як вам «ёлка» Януковича?

З о р я н а. Дуже гарна і прикрашена по-українськи.

Д а н т у р. Вона така, яку він заслуговує разом зі своїми ватними «кровосісямі».

Л а д а. Якась маячня. Україна не може жити як Україна. Я хочу бути вільною людиною і жити серед вільних людей.

Д а н т у р. Нам не потрібен більше пастух, нам потрібен виконавець волі громади.

Підійшли Світослав, Ратибор і Арій, привіталися гаслом майданівців «Слава Україні!», «Героям слава!».

А р і й. Товариство, ми щойно оглядали «ёлку». На ній не вистачає однієї прикраси.

Р а т и б о р. Не просто прикраси, а чогось украй важливого.

З о р е с л а в. Мені здається, на ялинці відображений шлях Януковича як Президента. І його команди.

Д а н т у р (*показує рукою*). Я вчора навіть прапор почепив. На ньому написав: **місто Балта, В ім'я Гідності Ми маємо бути Ми.** Дивіться он туди.

С в і т о с л а в. Бачимо. Це добре, але немає головного.

З о р е с л а в. Говори, не тягни жили з тіла.

С в і т о с л а в. Немає Трисуття Дажбожого. Взагалі, це не наші звичаї, бо українці не ріжуть ялинок, а ставлять дідуха. Цей звичай має давнє коріння.

Мимоволі запанувала тиша.

С в і т о с л а в (*продовжує*). Але якщо «ёлка» Януковича без нашого трисуття — не «ёлка», то треба його встановити.

З о р е с л а в. Правильно. Давайте це виправимо. Зробимо велике, гарне Трисуття Дажбоже й почепимо на самісіньку верхівку. Згода? Доручимо це...

С в і т о с л а в. Не треба нікому доручати. Я вже телефонував побратимам, вони зроблять. А почепимо всі разом.

Затемнення.

ЗАВІСА.

Картина друга

*Над барикадами голуб злетів,
Ствол кулемета стигне,
Серед загублених в бійці слів
Чути одне — «Україна»!*

Роман Грушко

8 грудня, Майдан Гідності. Марш мільйонів. Зореслав, Зоряна, Дантур, Лада, Ратибор, Злат, Арій, Огнищанин стояли біля юрти РУХу. Юрта була огорожена невеликим парканом. Там же стояли Василь Куйбіда, Володимир Шовкошитний, Іван Заєць, інші майданівці. Поруч з мольбертом художниця Марина Соченко. Людей була тьма, тьма. Поворухнутись вдалося з трудом.

Л а д а. Є пропозиція, хлопці. Жовтневий палац перейменувати на палац Гідності.

Д а н т у р. Погоджуюсь. Я коли чую слово «жовтневий», у мене по шкірі пробігає мороз. Бр-р-р, моторошно.

З о р е с л а в. Підтримую. У мене перед очима стоять спалені села, знищені землі, померлі від голоду селяни.

Р а т и б о р. Цей більшовицько-комуністичний рай-беспредєл. Після перемоги Майдану перше, що треба зробити, — заборонити комуністів. Друге — міжнародний

трибунал. А зараз, після віче, гайда на Бессарабку і скинемо того ідола. Зачепимо мотузкою — і все.

А р і й. Правильно. Єдине майбутнє, яке ми можемо мати, — це те, що побудуємо самі.

О г н и щ а н и н. Курли-курли. Лелеко, кінь, колесо... Вчимося бути розумнішими.

С в і т о с л а в Р у н т а т о. Ми не повинні грати в гідність, ми повинні гідно жити. Ось з гідністю знесемо Леніна, і це буде перший крок до нової України.

Д а н т у р. Слухайте, не знаю, як ви, але я не можу опустити руки з прапором.

Л а д а. Я також. *(Голосно.)* Героям слава!

З трибуни йдуть виступи. Патріотичні і не дуже, — так, щоб просто замалюватися на сцені. Кожен виступаючий закінчує промову гаслом «Слава Україні!». Людей так багато, що коли Майдан вже відповів «Героям слава!», з Бессарабки тільки доноситься многоголова відповідь.

О г н и щ а н и н. За метою долю бачимо,
Нам сам Дажбог допомагає,
Стару віру ми проженемо
І скажемо: рідна буде-е-е.

На Бессарабці повно народу. Ленін впав випадково, від переляку. Дантур перехопив кувалду і лупцює по Леніну, хоче відбити пару шматків на сувеніри. Глиба граніту не піддається, на всі боки сипляться іскри.

Л а д а. Дантуре, облиш, не втомлюйся.

С в і т о с л а в *(тихо до Дантура, який передав кувалду іншому)*. Оце наразі буде весело: викликав швидку допомогу, щоб терміново забрали труп на Бессарабці.

З о р я н а. Посміємося, я теж викликала швидку.

О г н и щ а н и н. Курли-курли-знаю-ю,
Не кажіть, що зробите,

Кажіть, що зробили...

Молодці, хлопаки.

З о р е с л а в. Кому дати частинку від зваленого «вождя комунізму»?

З о р я н а. Не треба мені того непотребу. Вистачає, що воно «панувало» в Україні майже сто років.

С в і т о с л а в (*кидає осколки граніту на землю*). Мені теж не потрібне це сміття. Треба кинути клич до негайної заборони комуністичної зграї.

З л а т. Вже зроблено, і друкуються листівки.

О г н и щ а н и н. Ми діти козацького роду,

Коса і характер — гордість нації.

Ходячи між небом і землею,

Крилаті духом козаки-характерники.

Здалеку доноситься звук швидкої допомоги. На майданчику біля випадково впалого Леніна пожвавлення. Швидка зупиняється на узбіччі, з неї через юрбу людей ідуть лікарі. Вони не зовсім розуміють, що, де й до чого...

Р а т и б о р (*до лікарів з посмішкою*). Воно давно померло. Ви тільки смерть зафіксуйте. Щоб його нарешті можна було поховати.

А р і й. Не треба його ховати, треба цей непотріб відправити Путіну...

Р а т и б о р. ...або Лукашенку, нехай його цілують.

На майданчику сміх і схвальні вигуки: «Правильно», «Відправити Путлеру».

З о р я н а (*говорить до лікарки*). Не ображайтесь. Треба, щоб хтось це зафіксував, бо міліціанти цього не зроблять. Нарешті ми це зробили.

Л а д а. Які міліціанти, Зоряно? Вони з переляку закрилися в Адміністрації Януковича, охороняють тіло «професора» і тремтять.

Я р о с л а в а (*посміхаючись*). Так, я чую, як стіни Адміністрації тремтять, аж сюди гуркіт доходить. (*Дівчата сміються*). Я — Ярослава (*протягає руку дівчатам*). Коли їхали на виклик, думали — хтось з наших майданівців загинув, а тут це впало, тому які образи, все нормально. Я по ночах теж чергую на Майдані, в Жовтнево-му, звертайтеся.

Л а д а. Гаразд, але вже не Жовтневий, а палац Гідності.

Я р о с л а в а. Дуже гарно звучить — палац Гідності. Достойна назва. Так і хочеться гарно вдягти дітей і повести на концерт у палац Гідності.

З о р я н а. Виженемо Януковича з його «кровосісями» — так і будемо робити. Ходити не в Жовтневий (бр-р-р, бридка назва, присмак смерті має), а в наш палац Гідності.

Я р о с л а в а. Дякую, що допомогли Леніну випадково впасти. Смерть ідола більшовизму ми зафіксували. Мушу їхати. До зустрічі в палаці Гідності і — слава Україні!

З о р я н а. Героям слава!

Л а д а. Слава нескореним!

Дівчата обнялися, як давні подруги.

О г н и щ а н и н. Ми розпочали війну за відродження давньої духовної віри, сили, слави Оріяни-Антиї-Скитії-Руси-України. Приєднуйтеся! Так воно і буде — буде перемога!

Затемнення.
ЗАВІСА.

Постскрипtum. Часто думаю: «Яке це щастя — мати рідну віру.» Чому не маємо? Чому 1000 літ еліта України-Руси, читаючи в Несторовім літописі слова «хрестили вогнем і мечем», не обурюється і не намагається це змінити? Це ж ображає гідність, гнобить мислення, волю. Яка ж то еліта? Виходить, моїх предків не питали «згодні ви чи ні?» — охрестили, як скотину. Хіба скотину питають? Запрягають, луплять батогом — і вона тягне покірно воза. Майже як і в сьогодні: піп б'є хрестом по голові за «злочинне мислення», тобто любов до України, мови, культури. Отак і пропала Велика Скитія. Ні, не пропала. Стала заляканим, боязливим, слухняним, здатним тільки до обстриження та до тягла стадом православних рабів. Від часів «сотворення світу» на Русі ще не було такого ритуального приниження: українець-русич стає на коліна перед зайдою-чужинцем і молитовно оповідає йому про те, що має на душі. Українці! Вам не соромно?

1674 року попи Києво-Печерської лаври видали книгу «Синопис» (Київський синопис-огляд) «О начале Слов'яно-Руського народа» від перших Київських князів і до Олексія, царя Московського». У «Синописі» так звані «вчені монахи», такі, як «наш земляк» І. Гізель, написали, що Малороси і Великороси один народ з однією історією. І тепер не Київ, а Москва є столицею Русі. І цар Олексій повернув собі Київ як законну споконвічну прабатьківську вітчизну. І цей «Синопис», як перший підручник з «Історії Русі», був перекладений всіма мовами. І з Києва посланий як дар до всіх королівських дворів, абатств, амбасад, герцогств, університетських бібліотек. Він був 30 разів перевиданий. Упродовж двох століть Західна Європа по ньому вивчала історію Русі. Студенти Києво-Могилянської академії вивчали історію своєї Вітчизни по «Синопису». К. Маркс і Ф. Енгельс (творці комунізму) вивчали історію

Русі по «Синопису». До головного автора фальшивого «Синопису» Інокентія Гізеля православні християни б'ють поклони і цілують пишну ікону, яка висить в Успенському соборі Києво-Печерської лаври. Православні українці гніваються, що вчені європейці, вивчаючи історію по «Синопису», вважають, що українці... «тоже русские».

Були вільним і достойним народом. Мали свою віру, звичаї, культуру, а стали християнськими рабами. Українці! Вам не соромно? Друзі, нам треба звільнитися від християнського ярма.

Дія друга

Картина перша

*За Маріїнським побитий вщент
«Беркут», тут нас шукає сховок.
«Динамо» — повстав монумент,
зрощений із брукувкою.*

Роман Грушко

Майдан укріплювався. Було зрозуміло, що після штурму будинку Київської адміністрації, сутичок з тітушками, мирного розвитку подальших акцій повстання Гідності годі очікувати. Барикади з боку супротивника засипали снігом і поливали водою. Самі барикади росли вгору. Майданівці озброювалися, робили кийки, одягали будівельні шоломи. Самі кийки обмотували синьо-жовтим скотчем, ручки міцно обмотували звичайною ганчіркою. Робилися щити — високі, як у давнину, щоб закривати тіло оборонця, зазви-

чай із фанери. Годі було очікувати, що такий шолом, щит захистять від кулі, — це була більше психологічна зброя. Дивіться, захисники злочинної влади: ми не здамося, не станемо на коліна перед окупантом, ми народжені перемагати. Бійтеся нас — і геть у відставку, на смітник історії. Ми розпочали нову сторінку переможної історії України.

Д а н т у р. Є пропозиція, побратими-рідновіри, піти в Український дім, послухати пісні Божени і відпочити.

Л а д а. Хто така Божена? Які пісні?

З о р е с л а в. Дякую, друже Дантуре, я забув, що сьогодні вільний день. Хто така Божена? Звичайна українка, яка сама пише вірші, кладе їх на музику і співає під гітару. Гарні твори виходять.

Р а т и б о р. До того ж ще гарна жінка, мати, патріотка. Разом з подругою Лілією безкоштовно підстригають наших майданівців.

З о р я н а. Із задоволенням приєднуюсь до компанії в Український дім.

З о р е с л а в. Ні, Зоряно. Через годину Злат і Арій привезуть млинці-шини. Покажеш, де розвантажити, і залишайтеся на варті. Береженого береже наш Дажбог.

О г н и щ а н и н. Курли-курли... Невже

Не розумієте? Не можете знайти

До мене підхід? Обходьте.

Ми самі зробимо собі долю.

Друзі йдуть через Майдан до Українського дому. Дорогою вітаються з друзями: «Слава Україні!», «Героям слава!», жартують. Складається враження, що це йде майбутня весна України.

З о р е с л а в. Слава Україні, дівчата!

Б о ж е н а. Героям слава!

Л і л і я (стриже хлопця-майданівця, повертається і відповідає посміхаючись). Навіки слава!

Д а н т у р. Прийшли засвідчити свою повагу, провідати, дізнатись, чи ніхто не ображає наших перукарок?

Л і л і я. Ні, друзі. Так і ми можемо за себе постояти. (Друзі вітаються і обнімають по черзі дівчат.)

Л а д а (підходить до Божени). Я б і сама постриглась. На тижні хочу поїхати додому. Провідати родичів. Не хочу виглядати негарною.

Б о ж е н а. Сідай, поки хлопці вип'ють по каві, я тебе підстрижу (починає стригти і робить це дуже вправно). Звідки ти?

Л а д а. З Буковини.

Б о ж е н а. Я з Олександрії, що на Степоградщині, Лілія в Борисполі має свою перукарню. Коли почався Майдан, ми приїхали на підтримку, а згодом відкрили перукарню, щоб підстригати хлопців, дівчат. Наразі на Майдані вирішується доля України.

Л і л і я. Отож-бо, як можна сидіти вдома, коли Україна стала проти диктатури? Тому приїхали, допомагаємо, чим можемо.

Б о ж е н а. Щиро кажучи, спочатку вагалися, бо по телевізору говорили якусь дурню про націоналістів, бандерівців. Потім приїхали, подивились, що тут прості люди стоять за свою свободу.

Л і л і я. Я, як побачила ясні обличчя молоді, її рішучість в діях, сказала дівчатам: більше ніяких вагань, їдемо до своїх і воюємо разом з ними.

Б о ж е н а. Були на початку погрози, що заберуть оренду, підкинуть червоного півника, але ми тут, і ми щасливі, що вносимо й свою частку в майбутню перемогу.

Л а д а. Боженко, тут збоку ще трохи підстрижи. Отак добре (роздивляється себе в дзеркалі). Ні, на Майдані вирі-

шується не тільки доля України, а всього світу. Саме на Майдані закладаються нова віра світу, нова історія і новий світогляд. Історія світу брехлива, віра віджила своє. Потрібен новий світогляд, який, спираючись на нову віру, допоможе людям відкрити нові планети і жити на цих планетах...

Д а н т у р (*підійшов подивитися на нову зачіску*). І жити достойно. Віра має бути в серці і надихати на звитяги. Не відчувати себе грішником, не стояти на колінах, замолюючи гріхи, не бути рабом, як вчать у театрі ідолопоклонництва під назвою церква. Вільна людина — достойна людина.

Б о ж е н а (*сміється*). Погоджуюсь. Я, вільна Божена, підстригла вільну Ладу.

Л а д а. Красно дякую. Гарно.

Д а н т у р (*обіймаючи Ладу*). Справді гарно.

Збоку від хлопців почулося пожвавлення. Вигуки: «Слава художниці Майдану!», «Вітаю народного художника!». До кімнати зайшла Марина Соченко. Вона почала малювати Майдан з перших днів протестів у листопаді. Ми їй дали рідне ім'я Родослава. Вона своїми портретами майданівців творила галерею Роду Майдану. Хоча насправді це було одне велике серце — серце Майдану билось за перемогу.

Р о д о с л а в а. Так, я не герой, я звичайна українка. Прощу, хто готовий, щоб я його намалювала? Сідайте на цей стілець, часу це багато не займе. Хвилин із десять.

Д а н т у р. Зореславе, сідай — ввійдеш у літопис Майдану.

З о р е с л а в (*відмахнувся рукою*). Ще буде час. Спочатку треба перемогти банду Януковича. Краще пригостить Родославу кавою, цукерками. Давайте і ми вип'ємо кави.

Р о д о с л а в а (*веде за руку Ладу і саджає на стілець*). Ладунко, сиди і пий каву з хлопцями. Дивись на мене, поведься природно, десять хвилин — і все буде готово.

З о р е с л а в. Я більше не можу слухати цих «сценічних» майданівців. У мене склалося враження, що ці вояки «сцени» нас бояться. Вони не є лідери. Здається, не принесуть вони нічого доброго у розбудову нової України.

Д а н т у р. Мені також не подобається, але що обурює, то це попівство. Які вони до біса «святі отці», «владики»? Чиї владики, святі отці? Вбивці свідомого розуму українців, рідного світогляду, рідної віри.

З л а т. Дійсно, якась дурня. Чому на сцену випускають дочку Тимошенко? Чому вона не з нами на Майдані? Я згоден, Юлі треба дати волю, але не владу. Досить з нас популізму.

З о р я н а. Зверніть увагу: коли піп говорить «Слава Ісусу Христу», мало хто відповідає. А коли лунає заклик «Слава Україні!», Майдан вибухає «Героям Слава!».

Д а н т у р. Християнство як релігія давно померло, залишилися шахраї, які заробляють гроші на християнських рабах.

Л а д а. У нас рідна віра в серці, а чужа — в церкві. У Києві церква на кожному кроці — як не зайти? Від цих театрів-церков смердить минулим.

Р о д о с л а в а. Ладунко, ще трохи, не рухайся. Портрет майже готовий. У нас кожен багатий дурень хоче щось побудувати: церкву, каплицю, а потім ще дає гроші на життя попу, не розуміючи, що це користь попу, а не громаді. Ну, все готово.

Д а н т у р (*підходить подивитися*). Немає слів. Схожість стовідсоткова.

З о р е с л а в. Дійсно, схожа, гарна. В Європі немає своєї віри. Ми її надамо Європі. А зараз пішли до наших. Треба їх змінити: позамерзають, і наша черга чергувати.

Р о д о с л а в а. Зачекайте, я з вами (*складає папір, збирає речі*). Буду на охороні барикади. А може, вдасться почати малювати картину «Ніч на барикадах».

О г н и щ а н и н: Курли-курли...
Воюй так, щоб
Тобою пишались діти.

Затемнення.
ЗАВІСА.

Картина друга

*Лицарі долі, сини землі
Тієї, що нас родила,
Волею серця довести змогли:
Правда — єдина сила.*

Роман Грушко

Я знову йду яскраво-зеленою лукою. Зелень яскріє, переливається самоцвітами-росами. Це грайво палає на квітах. Чистота думок. Повітря духмяніє пахощами близького лісу і поля. Ось і стіна очерету обрамляє лісове плесо. На ньому парує синьо-блискуча вода. Поруч височіє велетенський красень дуб. Зо п'ять чоловік будуть не в змозі його обхопити.

На верхівці величезне, мов млинове колесо, гніздо лелек. Наших гордовитих, рідних охоронців звичаю. Коли загубив зв'язок поколінь, то багато заповітного втрачається. З височини з гнізда дивиться на мене чорно-білий красень лелека. Дивиться поглядом далеких пращурів.

— Лелеко, як мені бути?

— Слухай, почуй своє серце. Не ставай на коліна перед ворогом. Ніколи не ставай. Об'єднуй людей і бережи рідне.

* * *

Знову хтось термосить мене за плече. Гарний сон, але додивлюсь наступного разу. Треба йти міняти зміну на барикаді. Друзі теж хочуть відпочити.

Це був звичайний день на Майдані. Майданівці чергували на барикадах. Хто не зайнятий на чергуванні, приводив себе до ладу, інші прибирали біля наметів, готували їжу. Після 16-го січня, після прийняття законів, які обмежували свободу, багато хто ходив у балаклавах, шоломах. Спочатку заради жартів ходили в каструлях поверх шапок. Це на підтримку патріотів, яких заарештували і яких переслідують. П'яних не було, а якщо помічали когось напідпитку, виводили за межі Майдану. З цим було суворо. Вдень було багато гостей, які приходили просто подивитись і подихати повітрям свободи. Звичайно, були й «тітушки» з Маріїнського парку. Ці «братки» спочатку намагалися робити провокації, але, отримавши відсіч, більше не сунулись. Були такі, що, приїхавши на провладний мітинг (отримавши кошти) і подивившись на свято гідності на Майдані, залишались тут, говорили: «Ми хочемо бути з майбутнім України, а не з «руським миром». Тут нормально, стоять достойні люди, московське телебачення бреше. Слава нації!» Ми стояли за свою землю, за свою гідність, за свою долю, за своє майбутнє, за свою віру. За новий світ.

Друзі щойно пообідали, ніч була важка, тому просто відпочивали у пообідню пору.

Д а н т у р. Побратими, ми хочемо сказати вам, що ми вирішили побратися, і просимо бути нашими гостями при зарученні.

Запала хвилина тиші.

С в і т о с л а в. Гаразд, обряд заручення проведемо за нашими старими звичаями.

Д а н т у р. Ну, звичайно. Невже ти думаєш, що ми збираємось до попів? Досить з нас того християнського свавілля.

Л а д а. Україна розіп'ята між чотирьох церков. Тому ми вирішили робити за стародавнім звичаєм.

Р а т и б о р. Коли заручини? Що у планах?

Л а д а (здивовано). Як коли?

Д а н т у р (теж здивовано). Як коли? Сьогодні. Чого нам тягнути і для чого? Рунтато Світослав проведе обряд заручин.

З л а т. Дійсно, чого відкладати. Я згоден.

З о р я н а (з радістю, урочисто). Я згодна. Вітаю! З роси й води вам! Гарне буде подружжя, красива пара.

Д а н т у р (посміхаючись, відповідає Зоряні). У гарного козака і жінка, як квіточка. Так говорили наші предки.

А р і й. Я згоден. Зараз це й зробимо.

О г н и щ а н и н. Курли-курли...

Єдине майбутнє, яке ми

Можемо мати, — це те,

Що побудуємо самі.

С в і т о с л а в. Ну що ж, робімо так, як робили наші предки.

Трисуття Дажбоже над нами. (Він показав рукою вгору, де на самісінькій верхівці «ёлки» майоріло трисуття Дажбоже). Коли юнак бажає одружитися, він посилає сватів до родичів дівчини своєї. Свати кланяються родичам. І оповідають, що всюди бували, різні світи видали, і стало їм відомо, що в цій хаті живе найкраща дівиця. І ро-

дичі від сватів приймають хліб, вар, дари. І садовлять сватів за стіл, угощають наїдками. І у діви родичі питають, чи вона хоче бути нареченою? Коли є згода, тоді між родичами відбувається зустріч, обмін дарами. Вони домовляються про день весілля.

З л а т. Гарно, все, як у нас тепер.

А р і й. Так, ці звичаї передаються із покоління в покоління.

С в і т о с л а в. Правильно, від діда до онука, від мами до дочки, і це упродовж тисячоліть. А в день весілля зранку молода купається у воді пахучій, з настоями зі степових трав. Жінки вбирають молоду у весільну льолю. На голову кладуть вінок. Молода сідає біля родинного вогнища. Здійснювач обряду приносить жертву прабатькам. Він кидає у вогнище жменю пшениці. Молодий тричі обводить молоду навколо родинного вогнища, ознаменовуючи триєдність. І говорить: «Ідімо, щоб одружитися, щоб дітей мати. Весело любімося і розуміймо один одного. І живімо сто осеней». І молодий дає молодій невеличке жорно. І каже: «Як камінь, будьмо міцні в житті родинному.» І він їй в руку дає зерно. Молода кидає зерно до родинного вогнища зі словами: «Багатій, роде мій, пшеницею, усякою пашницею».

Увечері виходять молоді на подвір'я і дивляться на вечірню зорю. Молода промовляє: «Бачу небесну зорю. Може, і я зачну життя нових нащадків. Хай живе мій муж і мої нащадки». Молодий говорить: «Вірна ти, дружино моя, квітни зі мною». Такий звичай, а ви радьтєся з родичами, засилайте сватів і готуйтеся до весілля.

Запала тиша.

Д а н т у р. Так і зробимо. Це все буде, але поки що, кохана моя... *(Підходить і бере невеликий шматок бруківки, яка була складена на купи для самооборони, і продовжує).*

Як цей камінь, який наразі виборює на Майдані волю, будьмо міцні в житті родинному (*і кладе їй до рук жменю пшениці*).

Л а д а (*підходить до діжки, де палає вогнище, і кидає туди пшеницю*). Багатій, роде мій, пшеницею, усякою пашницею.

О г н и щ а н и н. Цей вогонь на сьогодні є нашим родинним вогнищем. Бути українцем не соромно, соромно цим не пишатися.

Р а т и б о р. Як все гарно вийшло. Не забудьте запросити на весілля.

Д а н т у р. Обов'язково, друже. Переможемо на Майдані — і зробимо весілля.

З о р я н а. А звідки взяв пшеницю?

Д а н т у р. Знав про цей звичай, тому готувався до нього.

Л а д а. Ми хотіли, щоб було по-нашому, по-українському. Якщо йде війна, це не означає, що не треба думати про життя. Життя роду продовжується в дітях. Це і є справжня вічність.

Уже ввечері молодята вийшли на Майдан подивитися на вечірню зорю.

Л а д а. Давай зараз запрягнемо один одному. Можливо, батьки чогось не зрозуміють, вони в мене схристиянізовані, можуть захотіти зробити весілля по-своєму.

Д а н т у р. Давай. У мене теж батьки схристиянізовані. Навіщо їх ображати? Родичі можуть чогось не зрозуміти, вони до церкви бігають по неділях, як до клубу. Шкода їх. А свою родину будемо будувати за нашими давніми українськими звичаями. Згода?

Л а д а. Згода, коханий. (*Робить крок уперед і вдвляється у вечірню зорю*). Бачу небесну зорю. Може, і я зачну життя нових нащадків. Хай живе мій муж і мої нащадки!

Дантур робить крок уперед, бере кохану за руку.

Д а н т у р і Л а д а (*тримаючись за руки*). Вірна ти, дружино моя, квітни зі мною. Нам треба створити нову націю із попелу старої. Слава нескореним! З Дажбогом ідучи!

Затемнення.
ЗАВІСА.

Постскриптум. Мало хто знає, що місцем наймасовішої політичної розправи московських окупантів на території України став Харків. У 1951 році за вироком закритого судового засідання розстріляли 33-х студентів Харківського університету за відмову складати іспити москвинською (російською) мовою, 800 — репресували. Звертаю увагу: у ті роки у вищі навчальні заклади вступали не стільки випускники шкіл, скільки вчорашні воїни Другої світової війни. Воювати і говорити українською можна, а складати іспити не дозволено. Завважмо, що до війни у Харкові 50% шкіл були українськими, а перед розвалом СРСР залишилось лише дві... Про яке примирення, братерство торочать московити?

Дія третя

Картина перша

Слава повік Україні буде!

Вічним героям — слава!

Нації слава, яка іде!

Смерть ворогам держави!

Роман Грушко

Я знову йду яскраво-зеленою лукою. Неквапливо підіймається умите росою яскраве Сонце-Ярило. Стало спокійно. Земля з душею віддавала своє тепло.

Говорите: об'єднуй? Відповідаю: і об'єдную. Говорите: бережи? Відповідаю: і збережу. Так воно і буде.

Сліпим, глухим, без розуму —
Краще померти стоячи,
Ніж жити на колінах.

Майдан палав, охоплений полум'ям з усіх боків. Було багато крові, криків про допомогу, снайпери стріляли на ураження, цілилися в очі, голову. «Беркут» знав, що у нас немає зброї, але стріляли на ураження. Ми почали ненавидіти опозицію. Якщо оголосили про якийсь «мирний наступ» на Верховну Раду, то мали йти попереду, мали підтримувати людей, мали захищатись і гинути разом з нами.

Хоча... Що влада, що опозиція, як мовиться, — ті самі яйця, тільки в профіль. Догоряв, чадив Будинок профспілок. Людей залишилось дуже мало.

Ніч перед світанком. Уже занадто багато ми пройшли, щоб

здатися. Падаємо від втоми, їдкого диму — і знову встаємо. Це в наших генах. Ми народжуємось із розумом і духом переможців. Сцена мовчала, тобто на ній ніхто не виступав. Один оголосив, що його вбили, другий повідомив, що поранений... Того, який сказав, що його вбили, живого на ношах кудись винесли. Ну й до біса цих боягузів! Родина, край, Україна понад усе. Ми були, є і будемо. Світ належить відважним.

Д а н т у р. Добре, що зі сцени ніхто не верещить про мирну акцію та про мирних людей. Дістали. Нас вбивають, калічать, а зі сцени торочать про мир.

Р а т і б о р. Добре, що замовкли. Хоч вуха відпочивають від тих закликів про мирний протест. Якась маячня, і що маємо ро...

Поруч розірвалася граната, позакладало вуха. До них підбігли, зігнувшись, Світослав і Зоряна. Були без «броників», тільки в шоломах.

С в і т о с л а в. Дантуре, біля Михайлівського тітушки збираються йти на штурм. Вони всі озброєні. Їх прикриває «Беркут».

Д а н т у р. Що? Не чую? Граната поруч розірвалася.

С в і т о с л а в (*перевів подих*). Тітушки з вогнепальною зброєю, автоматами, стріляють. Стріляють заради розваги по всьому, що рухається.

Д а н т у р. Зупинимо ми їх. Загинемо, але зупинимо. Ці сценічні майданівці не зрозуміли: краще померти стоячи, ніж жити на колінах. Тут або ми їх, або вони нас. А де твій броник?

С в і т о с л а в. Побитий весь, тому зняв його. (*Помовчав, перевів подих*). Так і беркутня: коли бачить на тобі броник, стріляє або в голову, або поміж ніг. Зоряну змусив поверх бронежилета надіти пальто.

Д а н т у р. Друже, ми їх зупинимо. Нашого насіння ніхто не викоренить.

Л а д а. Любий, чого стрепенувсь? Звичайно, зупинимо. Зупинимо і будемо жити.

Повз них пробіг лучник, на ходу стріляючи з лука. Біля нього рвалися гранати, свистіли кулі.

Д а н т у р. Гей, побратиме, Слава Україні! Тримаймося, ми того варті.

Л у ч н и к. Героям слава! Тримаймося! Перемога за нами!

З о р я н а. Ви бачили? У нього крила намальовані на одязі, крила, як у нашого лелеки. *(Звертається до всіх)*. Я підую зроблю перев'язку Зореславу.

Д а н т у р. Ладо, йди з нею. Не жіноче це діло — стояти під кулями.

Л а д а. І не мрій. Я залишаюся тут. *(Сказала, як відрізала. Було зрозуміло, що нікуди вона не піде)*. Хіба забув, що наші жінки завжди бились пліч-о-пліч з чоловіками?

С в і т о с л а в. У Зореслава куля розстрожила шолом і зачепила голову. Добре, що зачепила трохи збоку, крові багато, але нічого страшного. Скоро прийде на допомогу, ти ж його знаєш.

Д а н т у р. Знаю, знаю його шалену вдачу. Ще б Ладу відправити в безпечне місце, але не піде. Добре, вирушаймо до пам'ятника засновникам Києва, там потрібна допомога.

Ратибор спалахнув, як свічка, від несподіванки всі наче заціпеніли. Він горить і бігає, намагається збити полум'я. Схопив пляшку із запальною сумішшю, побіг до барикади і жбурнув її в беркутню. Його наздогнав Дантур, повалив на землю і накрив шматком ковдри. Полум'я вдалося загасити. Ще з нього валить дим, а Ратибор схопив пляшку, підпалив її і побіг у бік беркутні, кинув, прибіг назад і намагається взяти ще одну.

Р а т и б о р (*обличчя обпалене, чорне, брови згоріли, очі рیشуче виблискують*). Вони що — мислять, що я, Ратибор, здамся? Та ніколи. Краще померти гідно з посмішкою, ніж я буду стояти на колінах перед окупан...

Д а н т у р. Заспокойся, друже, у тебе ще шок. Може, йди до шпиталю?

Р а т и б о р. І зраджу вас? Я ніколи не був зрадником. Ні, ми разом і до кінця.

Д а н т у р. Гаразд. Посидь трохи тут і охолонь. Встигнеш загинути, поки живи.

Р а т и б о р. Добре, добре. Дайте чогось попити, кави або чаю.

Л а д а. Іди до намету, там Ярослава надасть допомогу і вип'єш чогось. Ти ж увесь обгорілий.

Р а т и б о р. Добре, але допоможи мені дійти до цього намету. Гаразд?

Л а д а. Гаразд. Тримайся за мене, й пішли потихеньку.

Повз них біжить у бік барикади Володимир Шовкошитний, в руках тримає ящик з пляшками із запальною сумішшю. За ним, тримаючи в руках пляшки, за спиною бовтається папка з малюнками, на ходу якимось ліктем поправляє окуляри художниця Марина Соченко. Встигли привітатися «Слава Україні!», «Героям слава!» і побажати триматися: «Тримаймося, ми того варті!».

Р о д о с л а в а. Зараз віднесу пляшки, повернусь і буду малювати. Чекайте на мене.

Друзі тільки посміхнулись. Смерть танцює свій танок по Майдану, забирає найкращих, а Родославі мистецтво в голові, хоча й сама добряче ризикує.

С в і т о с л а в. Чуєш? Це звук снайперської гвинтівки. Хлопці почали падати — дивись, як прицільно стріляють. В очі та голову, стріляють на ураження, мерзотники.

О г н и щ а н и н. Побратими і посестри! Нас ламали, а ми не ламалися, нас гнули, а ми не гнулися, нас били, а ми не піддавалися. Нас могли завоювати, але ніколи не змогли покорити. Нас вбивали, а наш дух живе в наших дітях. Воюй так, щоб нами пишалися діти. Тому Майдан вони не візьмуть.

Д а н т у р. Подай мені пляшки із запальною сумішшю. Тримай наготові сірники. Стій поруч, кохана. Тримаймося і не відступаймо.

Л а д а. Не хвилюйся, я тут, поруч, за твоєю спиною, коханий. Все готово. Загинемо, але волю здобудемо.

О г н и щ а н и н. Так, діти мої. Не є той українцем, який боїться загинути за Україну.

Д а н т у р. Ладю, якщо вони підуть у наступ, розбивай пляшку і обливай сумішшю мене ззаду. Я також розіб'ю і обіллюся спереду. Беру по плящі в руки, підпалюю мене — і вперед. Хоч пару нелюдів підпалимо і знищимо. Тільки так відстоїмо Майдан.

Л а д а. Добре, милий Дантуре. *(Крадзькома витирає сльози)*. Я також з тобою побіжу в наступ. Краще смерть, ніж ганьба.

Д а н т у р *(вдивляється вперед, їдкий дим їсть очі, погано видно)*. Вони пішли, готуймося. З Дажбогом ідучи, кохана!

Л а д а. З Дажбогом ідучи, коханий! *(Далі пошепки і витираючи сльози)*. Я облила й себе запальною сумішшю. Що без тебе буду робити? *(Голосно)*. Я готова.

О г н и щ а н и н. І я готовий. Знайте: нашого насіння ніхто не викоренить.

Раптом збоку від Хрещатика почулися крики, здійснилась колотнеча. Біжать вдалині якісь люди. Їх багатенько, близько сотні. До них підбігли Зореслав, Зоряна, Ярослава, Світослав, Ратибор, Злат, Арій.

З о р е с л а в. Якщо вони прорвалися з Прорізної, то все, Майдан не втримаємо.

С в і т о с л а в. Втримаємо. Не скиглити, не жаліться, не хреститись. А боротися. Розділимося на дві групи по п'ять чоловік, обливаємось запальною сумішшю, кийки в руки — і в наступ. Коли будемо близько до них, підпалюємо себе, вриваємось в їхній стрій і палимо перші ряди беркутні. Дамо можливість піти з Майдану іншим майданівцям. Згода?

Уся громада голосно підтвердила: «Згода». Ратибор почав діставати кийки. Йому допомагав Арій. Злат готував бруківку. Кийки були обмотані синьо-жовтою стрічкою — як прапор України. Хлопці передавали кийки, і їх одразу за мотузочки вішали на руку. Дантур і Зореслав діставали пляшки із запальною сумішшю і передавали дівчатам.

Я р о с л а в (*плаче, але намагається втримати сльози*). Підходьте, нескорені, до мене, я допоможу облитися запальною сумішшю. Вперше у житті не допомагаю позбутися болю, а споряджаю на смерть.

З о р я н а (*втираючи очі, обливає себе і Ярославу*). Ми з вами, хлопці. Будемо битися поруч, як наші предки.

З о р е с л а в. Готові? Зі мною в бік Прорізної ідуть Зоряна, Ярослава, Ратибор, Злат. Пляшки в руки, кийки до бою! Вперед! Слава-ва-ва!

С в і т о с л а в. Готові? Інші за мною. Пляшки в руки, кийки до бою! Вперед! Слава-ва-ва!

Але до них вже підбіг хлопець з Хрещатика.

Х л о п е ц ь. Брати, стійте! Ми свої. Слава Ісусу Христу, встигли. Вибачте, брати, що так довго добиралися. Ми зі Львова.

О г н и щ а н и н. З Дажбогом ідучи! Чуємо, що свої хлопці зі Львова. Тільки у Львові спочатку кажуть «Слава Ісусу

Христу», а потім «Слава Україні!», хоч має бути навпаки. Добре, що встигли, добре, що голос подали, а то ми вже хотіли вас палити. Дай обніму тебе, українцю! Ми разом народжені перемагати.

Львівська сотня по всьому Майдану обнімалася з майданівцями, одразу займала бойові пости. На барикадах сил не залишилось, старі захисники сідали на відпочинок там, де стояли. Дійти до наметів не в змозі, сльози від гордості зрадницьки скочувались по щоках. Це була перемога. Майдан ми втримаємо!

Лунає пісня, й поволі йде затемнення:

Ні, ти не правий, друже мій,
Я українець і цим пишаюсь,
Своїм початком божеським,
Я часто бачу чарівний знак над головою,
І радісно мені, бо то Дажбожий знак,
Що рідну землю оживляє.

Затемнення.
ЗАВІСА.

Картина друга

*Віримо, б'ємось, йдемо до кінця,
В душах одне-єдине:
Те, що об'єднує наші серця
Понад усе — Україна!*

Роман Грушко

Світало. Майдан ще палав і димів. З неба інколи падали краплі, великі і важкі. Саме небо ридає, Майдан плаче за

полеглими синами. Ні, герої не вмирають. Дантур, Зореслав, Лада, Зоряна, Світослав, Ярослава, Огнищанин Лелеко сиділи прямо там, де ще пару годин тому готувалися прийняти смерть. На шинах. Шини проміж себе називали млинцями. Сил піднятися не було.

Д а н т у р (*тихо і втомлено*). Побратими, дайте води попити.

З о р е с л а в (*у нього перемотана голова*). У наметі має бути декілька пляшок. Зоряно, кохана, сходи, будь ласка, принеси. У мене немає сил підвестись.

Л а д а. Сидіть, я піду. Ще зроблю і принесу каву, щоб зігрітись.

Д а н т у р. Я хочу, щоб Україна любила нас так, як ми любимо її.

О г н и щ а н и н. Се не Україні треба, а тобі. Сам люби і не вимагай нічого від України. (*Тихо співає*).

Я стою на Майдані,

Гордо прапор піднявши.

Окупанти не здолають нас нині,

Україно, вставай за свободу!

Рідна віра крокує вперед,

Гени прадавні показують шлях.

Я не стану на коліна перед ворогами.

Краще смерть, ніж тюрма.

Я не буду жалітись, молитись, хреститись.

Я є я і маю вірну дорогу життя.

Українці, крокуйте за мною,

Я є шлях в майбуття.

Д а н т у р. Майданівців зламати неможливо.

З о р я н а. Майданівок також...

Раптом до них підбігла якась жінка. За спиною гітара. Не говорячи ані слова, кинулась їх обнімати. Вони не одразу впізнали Божену.

Б о ж е н а. Слава Дажбогу! Слава Дажбогу! Ви живі, живі, живі. Як я рада, ви не уявляєте всіх наших переживань. Я думала, ви загинули, а ви живі, живі.

Стільки людей згоріло в «профспілках»... Це жах...

Д а н т у р. Заспокойся, ми живі, ми перемогли.

Б о ж е н а. Я все чула і скажу, що співачок з Майдану також зламати неможливо. (*Крадькома витирає сльози*). А де всі інші?

З о р я н а. Зараз прийдуть. Усі живі.

Б о ж е н а (*дістає гітару з-за спини і тихенько починає співати, крадькома витираючи сльози*).

Хвилина мовчання героям, загиблим за правду,
Вам, небайдужим, в надії на гідне буття,
Хвилина мовчання, як якір глибин сподівання,
Що смерть не безглузда, останній талант без митця.
Хвилина мовчання у колі близьких побратимів,
Ніколи не згасне запалений вами вогонь,
Хвилина мовчання — це «стоп» у шаленому русі,
Це піднятий келих за вічне життя і любов.

Запала тиша, тільки чутно вранішній вітерець.

З о р е с л а в. Згода. І гарна пісня. Та я не хочу кохання, життя, миру, я бажаю здобути перемогу. Буде перемога — буде мир, життя, кохання...

О г н и щ а н и н. Щоб наше, рідне завжди було зверху. Побратими і посестри: щоб завжди про це пам'ятали!

Майданом пройшов якийсь рух. Хлопці скочили на ноги, одягають шоломи. Де та втома поділась!

С в і т о с л а в. Дантуре, друже, дзвони нашим рідновірам, скликай на бій. Здається, беркутня знову піде на штурм. Готуймо пляшки, бруківку, кийки до рук.

Д а н т у р. Гаразд, друже Світославе. Лада пішла до намету, я за нею, зустріну, щоб не забили її.

Я р о с л а в а. Готуймо млинці. Підтягнімо ці щити — і майже готово. (*Поглянула на Світослава і скрикнула*). Світославе, ти що, поранений? (*Обережно знімає з нього балаклаву, кров тоненьким струмочком юшить по обличчю і далі по тілу, під одяг*). Дай я тебе перев'яжу.

С в і т о с л а в. Пусте, не треба. Все гаразд, нічого смертельного. Осколком розбили голову. Дантуру і хлопцям теж дісталося. Всі поранені. Арію кулею зачепило ногу. Не хотіли, щоб ви бачили.

Б о ж е н а (*підтягнула шину-млинець*). Не видумуй, Світославе, треба зробити перев'язку. А від беркутні відіб'ємось.

О г н и щ а н и н. Ми такі є і будемо,
Балтські козаки-характерники,
Ми сильніше долі і крові,
Сонце і місяць зупинимо!

До них підбігли Ратибор і Арій, кульгаючи, підійшов Злат. За ними підійшли Дантур і Лада. Стали поруч, дивилися, як Зоряна витирає кров з обличчя Світослава, а Ярослава готує бинти.

Л а д а. Ти не поранений, коханий?

Д а н т у р. Царапнуло трохи, але то пусте. Не хвилюйся, кохана, до весілля заживе.

З л а т. Хлопці, друзі, погляньте на цих «героїв»...

На Майдан строєм заходила самооборона Майдану. Всі чистенькі, поголені, виспані.

Я р о с л а в а (*говорить до всіх*). Йдемо до намету. Я перев'яжу Світослава, Зоряна з Ладую нададуть допомогу вам, помиємось, перевдягнемось, щось поїмо. Треба відпочити.

Д а н т у р. Йдемо, йдемо, Ярославо. Гей-гей, герої, де ж ви були вночі, коли хлопці стояли на смерть? Козакують усі, а справжніх козаків мало. (*До своїх говорить*). Ми,

борці, не втрачаймо духу, нам боротися далі. Ми не еліта, ми Боги Майдану.

З о р е с л а в. Скільки братів загинуло! Так, я називаю їх братами, хоч майже нікого не знав. Не відступили сьогодні, не відступимо й завтра. Слава нескореним! Герої не вмирають.

У с і (*голосно відповідають*). Герої не вмирають.

О г н и щ а н и н: Я пройшов крізь віки,
І гляну вам в очі,
Нас більшість. Сильні духом,
Нездоланні Світогори-Лелеки.
Ми вертаємось в рідні краї,
Рідне своє відстояли,
Чекали задовго ми часу.
Змогли... Не здали... Повертаємось...
За пролиту кров —
безжальна розплата,
Влада боїться відродження нас,
Початок поклали й дійдемо кінця,
Ми повертаємось в світову Оріяну.

Затемнення.
ЗАВІСА.

Постскрипtum. Хочу навести приклад із книги «Історія світової цивілізації» Германа Шнайдера: «В 680 році перед Христом Скити з Кімерійцями (з північних берегів Чорного моря), вторгнувшись з гір, завоювали Ассирію». Скити мали залізну зброю і найкращу в світі кінноту. Вони були богами світу — від них ніхто не міг втекти, і їх ніхто не міг наздогнати. На той час не було такої армії, яка б відважилась з ними почати бій.

Вібга (Самоволодар) підняв вадар (булаву) і говорить до своїх воїнів: «Дая дада ма зам! Віті Да Бгу ана ведя сватура! Света карна, сваг іті тура, синула Оря». Ні, це не іранська мова. Скити говорили стародавньою українською (нашою рідненькою) мовою. Оживив слова скитського володаря Лев Силенко, щоб ми відчули в них первородну красу нашої рідної мови: «Дайте дання матері землі! Вітайте Дажбога, знайте самонароджену силу свою. Світлом керуйтеся! Самобутньо ідіть, тури, сини Оря!» Саме тому не міг Майдан програти. Так, він потонув у крові, але перемогу майданівці здобули.

Слава повстанню нескорених генів! Слава нескореним! Герої не вмирають!

Наостанок ще один приклад. Справжні історики, ці шукачі правди, вважають, що коли б не було «Вед», створених в Оріяні — Україні, то не було б Заратустри, Будди. Коли б не було Заратустри і Будди, то іудаїзм, християнство і мусульманство не мали б духовного зразка для творення своєї віри. Цим треба пишатися. Не треба принижувати себе і своїх предків, розповідаючи байки про те, що греки принесли нам віру і культуру, а до християнства ми не мали нічого й були темними «поганями». Греки не могли принести те, чого вони не мали. Вони самі у наших предків вчилися достойно жити. Вони брали приклад з наших предків. Вони розуміли, що наших предків неможливо покорити — тільки завоювати. Тому нещадно вбивали, палили, знищували, забороняли, принижували. Накладали прокляття на наші народні пісні, щедрівки, колядки, бо вони «бісовські, поганські». Але попам з Візантії потрапити в Україну вважалося щастям, бо життя у Візантії було набагато гіршим, ніж в Україні-Русі. Їхали самі, з собою привозили армію родичів і... програли. Ми й досі танцюємо гопака, співаємо народних пісень, ходимо щедрувати і колядувати, скла-

даємо прислів'я «Шкода не велика, що помер владика»... Треба сказати, що християнство вже понад 1000 років знесилює, принижує, обкрадає український народ.

Друзі, ставаймо кращими! Нам треба прибрати з Конституції ганебне «християнська країна». Нам треба створити нову націю із попелу старої. Нам треба підняти культ Українця в Україні і в світі.

ЕПІЛОГ

Минув рік. Знову всі змішались на життєвому параді: комісари, чекісти, попи, вори і бляді... Чому ми в черговий раз не змогли?.. Чому кинули державу на танок свавільним політикам із минулого?.. **Скільки ще будемо віддавати владу тим, хто ненавидить Україну?..**

Я НЕ СТАНУ НА КОЛІНА ПЕРЕД ОКУПАНТОМ

П'єса на одну дію

Картина перша

Вони стояли на Майдані, роздивлялись навкруги і не впізнавали його. Ні, стояли ті самі намети, але вони були чужими. Майданівців було багато, хоча, ні, не майданівців, а просто багато людей, які галасували, що вони є майданівці. Багато хлопців були в «брониках», тільки незрозуміло, навіщо. Хіба хтось нападає? Це було бравадою перед дівчатами. Ох-хо-хо! Де ж ви, козаки, були 18–20 лютого, коли гинули кращі з кращих?

Хлопці, відійдіть від дзеркала — на кону українська нація. Хоча чого тут міркувати: нехай буде так. Може, зараз станете справжніми вояками. Як не повертай, а на сході України розпочалася війна. Так що поки походить півнями, наберіться хоробрості — і на війну. Треба перемогти в цій 350-річній війні.

Д а н т у р. Кохана, якщо не я, то хто? Ти ж бачиш (*він лагідно обнімав її за плечі*), що війська у нас немає, все про-

дано і розграбовано. Не плач, не треба. Нам потрібно стати пліч-о-пліч і зупинити московітів. Прошу, не плач. *Л а д а (обнімає його і намагається не плакати, крадькома витирає сльози)*. Тільки бережи себе. Прошу, бере...

Д а н т у р. Люба, буде все добре. Вижили на Майдані — переможемо і в війні. Треба покласти край 350-річному пануванню московітів. Ми життя прогавили, ціле життя у 350 років у «братерській» спілці з московітами.

Л а д а (схлиуючи). Знаю, знаю і розумію. Розумію і кохаю тебе. Кохаю і розумію.

Д а н т у р. Хлопці зі мною будуть... *(Помітив здивування Лади)*. Так, а як ти думала? *(Далі з погордою)*. Всі наші майданівці їдуть. Беремо з собою наші прапори з Майдану — і вперед.

Л а д а. А воювати чим будете? І чому не сказав, що їдуть наші?

Д а н т у р. Беремо зброю, поки що мисливську, а справжню здобудемо в бою. Все буде добре, не переживай.

Біля них зупинилась машина, четвірка Огнищанина Лелека. Гудок пролунав весело і якимось по-бойовому. В машині проглядались радісні обличчя побратимів-майданівців.

З о р е с л а в (він першим вийшов з машини). Вітаю, молодята! Вітаю нескорених і закоханих.

Д а н т у р. Слава нескореним, друзі!

З машини вийшли Огнищанин Лелеко, Ярослава, Зоряна і Світослав. Друзі радісно вітались гаслами Майдану: «Слава Україні», «Героям слава!», «Слава нескореним!».

Я р о с л а в а. Так, я їду з вами. Ви ж не забули, що я лікар і рятувала наших на Майдані? *(Вона підняла руку, щоб не перебивали)*. Друзі, це не обговорюється, я вже вирішила.

З о р е с л а в (*вдає, що нібито не чує Ярославу*). Друзі зараз під'їдуть: посестра Родослава, побратими Ратибор, Злат і Арій. (*Він замовк, наче про щось замислився*). І на війну. Найстрашніша зброя — це ми, українці.

Я р о с л а в а. Не робіть вигляд, що ви мене не чули. Я їду з вами.

З о р я н а. На фронті буде одна пільга...

З о р е с л а в (*продовжує*). Геройськи загинути за Україну.

Д а н т у р. Перед тим, як загинути, спочатку звільняємо Донбас. Потім їдемо на Крим!..

С в і т о с л а в. А потім Курськ, Воронеж і Кубань...

О г н и щ а н и н **Л е л е к о**. Потім Кучково і...

Я р о с л а в а. Так, побратими, і всю нашу землю... Але я їду з вами!

С в і т о с л а в. Давайте помолимося Дажбогу, проведемо святост. Ми ж не затуркані християни — бігати в цей театр під назвою «церква», і не будемо стояти на колінах перед ідолами-іконами. Чи не так? (*Друзі з гідністю кивнули головами*).

Я р о с л а в а. Так, ми не затуркані християни, але я їду зі всіма на фронт.

С в і т о с л а в (*намагається сховати посмішку*). Почнемо, побратими і посестри. (*Розпочинає молитву*). Дажбоже наш, погибли ті народи й племена, які не мали синів, готових умерти за життя, і мій народ погибне, коли я не буду готовий умерти за його рідних дітей. Недостойно живе той, хто не готовий умерти за життя. Великі таїни буття Тобою утверджені, Дажбоже мій!

У с я г р о м а д а (*урочисто*). Дажбоже мій, коли вторжники вторгаються на степи Вітчизни моєї, і мордують братів моїх, і зневажають сестер моїх, і зневажають мову матері моєї, і статуями воєначальників своїх оганьблюють землю мою, жорстокішає душа моя, і

стає вона левом розгніваним. Благослови ратню борню мою, Дажбоже мій!

С в і т о с л а в (урочисто зняв свядану і Трисуття Дажбоже). Ну що ж, побратими і посестри, нехай Ярослава їде з нами. На Майдані достойно воювала.

З о р я н а. Достойна їхати.

Д а н т у р. Поки в тилу діє гасло «Слава Україні!»...

О г н и щ а н и н Л е л е к о. Ми там будемо робити «Смерть ворогам!». З Дажбогом ідучи!

Л а д а (коли машини від'їхали від Майдану). Друзі, хлопці ви найкращі! Бережи вас Дажбоже!

Затемнення.

ЗАВІСА.

Постскрипtum: Є на світі дві природи людей. Перша каже: «У нас немає зброї, немає хліба, ми оточені — ми гинемо». Друга каже: «Немає зброї і хліба — треба здобути. Ми в оточенні — треба вийти з оточення». Люди з другої групи — це володарі, митці, провідники. Тепер декілька слів про наших славних амазонок — козачок. Вони завжди славно воювали і бились, не маючи жодних надій на перемогу. Вона (козачка) билась, як бог, який смертю перемагає смерть. Це все можна знайти в історичних дописах того часу. Як приклад: Леон Діякон у книзі «Історія», описуючи бої царя Святослава й імператора Цимисхія, пише, що «скити (він українців-русичів зве скитами) мали в сусідніх народів славу переможців. Вони вважали за лихо найбільше утратити славу і бути у стані переможених, і тому вони в боях були одчайдушними». Знаєте, чому? Тому що з одчайдушних твориться раса людей одчайдушних і нескорених. Вони були одчайдушними, щоб їхні сини вважали себе синами одчайдушних. Так створюється нація переможців.

Кличу Вас і вимагаю: скажіть собі: «Я Українець і маю розум Переможця».

Картина друга

Виразніше чути, як клекоче бій. Жорстокий, кривавий бій. Зореслав лежить поранений. Він чув, як лунають постріли, — це кацапня дострілює наших поранених. Сміялись, суки, ще примовляли: «Получай, бандера!» Має підірвати їх, зупинити: за ним мають бути ще поранені, може, й виживуть хлопці.

З о р е с л а в. Вони добивають поранених. Чуєш, добивають? Ні, мене не візьмете. Помрете зі мною. Чуєш, брате? (*Повернувся, але Яртур був мертвим*). Ні, суки, ні, москалі, мене не візьмете.

У нього не було чим стріляти. Набої закінчилися, і це його обурювало. Він би ще з парочку цих «асвабадітелей» забрав би з собою. Зненацька згадав: у нього в кишені граната, він підірве її разом з цими «братками».

Г о л о с з а г а р б н и к а. Здавайся, укроп! Здавайся, фашист!

Зореслав по голосу, який пропонував здатися в полон, зрозумів, що це московіти.

З о р е с л а в. Здаюсь, я здаюсь! (*Голосно викрикнув і підняв одну руку. Встати не міг, був поранений. Другою рукою тримав гранату, чеку він вже витягнув*). Я здаюсь! (*Водночас подумав, що під крилами своєї України-матері буде все добре*).

Кров заливала очі, але бачив, як до нього підходили, вони, «брати». Які «брати»? — загарбники, вбивці...

Г о л о с з а г а р б н и к а. Ну что, укропский фашист, будеш топтать землю Новороссии?

З о р е с л а в. Ніколи це не було московською землею. Це завжди була Україна... *(Закінчити не зміг, бо його вдарили ногою по ребрах, потім ще і ще. Від болю ледве не знепритомнів).*

Г о л о с и з а г а р б н и к і в. Получай, бандеровец! Держи подачу, хохол! Получай! *(Били і примовляли).*

В голові Зореслава промайнуло: «Так само вбивали в Батурині кожного свідомого українця». Терпіти болю він вже не міг. З останніх сил схопив одного з ворогів за ногу.

З о р е с л а в *(зукнув)*. Я не стану на коліна перед окупантом! Слава Україні!

Тієї ж миті пролунав вибух. Поруч з понівеченим тілом Зореслава лежало три мертвих ворога. Ще один корчився і несамовито кричав: «Героям слава! Герої не вмирають!»

Затемнення.

ZABICA.

Постскриптум: Бій під Доростолем (тепер місто Силістра). Літописець київський написав, що цар Святослав сказав своїм воїнам у Доростолі: «Нема вже нам де подітися. Волею і неволею почнемо бій. Не посоромимо землі України (Руси), а ляжемо кістьми. Мертві сорому не мають. Коли ж утечемо з поля брані, сором гнітитиме нас. Я буду попереду. Коли моя голова поляже, то тоді самі про себе думайте.» І відповіли косаки: «Де твоя голова поляже, там і ми свої голови складемо». Леон Діякон в «Історії» написав, що цар Святослав сказав: «Загине слава, супутниця зброї України (Руси), яка без великих зусиль перемагала

сусідні народи і без пролиття крові покоряла землі, якщо ми тепер утечемо від ромеїв. І так з відвагою до предків наших, з вірою, що сила України (Руси) була до цього часу непереможна, будемо битися за життя наше.»

— Іду! З Дажбогом іду! — вигукнув цар Святослав, піднявши меч.

Отаман Свада дав наказ зачинити всі брами Доростоль — останній бій. Відтепер немає входу в Доростоль — усі здатні іти вперед (діти, поранені, старі жінки) стають до бою. Оточені і приречені на смерть підняли мечі. Клянуться вмерти, брат обнімає брата: прощаються, обіцяють стрінутися в Царстві Духа предків.

Імператор Цимисхія оторопів, глянувши на військо царя Святослава, — греки (ромеї) приголомшені хоробрістю косяків.

Цар Святослав йде в наступ. Лави косяцькі йдуть стіною, ширина стіни двадцять воїнів, виблискують щити, шоломи, іскряться підняті мечі. Єдині в Європі воїни, які одягнуті в металеві сорочки (кольчуги) — це косяки України (Руси). У кожного косяка біля пояса сумка: в сумці дві жмені пшениці на сніданок, обід, вечерю. Стріла не пробиває кольчуги. Біля передового загону царя Святослава наступає «амазонський» загін, попереду легендарна атіман Славуня. Наступаючі йдуть як скала — один за всіх, всі — за одного, одне тіло — одна душа, один меч — одна ціль. Між ними немає такого, що хотів би бути позаду — кожний хоче бути першим під час стрічі з греком (ромеем).

Греки відступають, вони налякані. Вони були впевнені, що косяки будуть просити миру і здадуться. Були оточені і не мали їжі. А вони наступають і відчайдушно б'ються. Від цих безстрашних вояків треба тікати. І відступили ромеї. Перемога за тими, хто ще вчора був оточений і греками вважався переможеним. Косацька рать

любить царя Святослава більше, ніж себе, і в цьому сила
внуків Дажбожих!

Картина третя

Дантур лежав і плакав. Він бачив, як Зореслав підірвав себе гранатою, розумів, що побратим своєю смертю врятував йому життя. Сам був поранений. Де ж той коридор, яким наші війська мали відступити, він не розумів. Дантур чув, як московіти, лаючись, боязливо відступають.

Г о л о с и з а г а р б н и к і в. А ну их, етих укропов, они хуже чеченов. «Слава Украине» — и пагибают. Пашли скарей, не будем достреливать раненых... А там нет раненых, всех бандеравцев постреляли. Идем скорее, а то еще какой-то сумасшедший подорвет себя и нас...

Дантур чув, як вони віддалялися. Не хотів плакати, але сльози текли, текли, текли.

Д а н т у р. Вибач мені, побратиме Зореславе. Немає чим помститися за тебе. *(Він шепотів сам до себе і подумки прощався із загиблим)*. Жодного набою або гранати немає. Вибач мені, брате... *(Почав читати молитву)*. Дажбоже мій, в далеку дорогу зоряну, яка веде в Царство Духа предків, врочисто відійшов нескорений побратим мій Зореслав, і стрінуть його, як сина, мати Лель і тато Орь, і вічним буде він у вічності Дажбожій...

Я р о с л а в а *(обнімає і витирає сльози, які зрадницьки потекли з очей)*. Нарешті я тебе знайшла. Давай огляну і зроблю перев'язку. Все буде добре.

Д а н т у р *(прийшов до тями, побачив Ярославу і зрадів)*. Ніг не відчуваю, і в грудях боляче. Позаду мають бути Рати-

бор і Злат. Зореслав підірвав себе гранатою і загинув...
(*Знову знепритомнів*).

Я р о с л а в а. Ратибора і Злата ми вже забрали. Ніякого коридору немає. Наших розстрілюють, як в тирі, прямою наводкою. Зараз і тебе заберемо.

Д а н т у р (*він то непритомнів, то приходив до тям*). Суки, сволота! Не треба було піддаватися на умови. Треба було стояти, як скеля, і воювати до останнього каменя. Ярослав, треба забрати Зореслава.

О г н и щ а н и н Л е л е к о (*він з'явився зненацька, наче загадка «тінь»*). Зореслава ми забрали, не переймайся. Вітаю, друже! Живий, і це добре. Тримайся, зараз ми з Ярославом тебе доставимо до машини і до наших. Давай, Ярославо, піднімай — і понесли.

Вони обережно донесли Дантура до машини. Цей Газ-66 важко було назвати вже машиною: він був посічений осколками і кулями, але був на ходу і міг ще їхати.

О г н и щ а н и н Л е л е к о. Важкопоранених покладемо на підлогу. Хто може тримати зброю, взяли в руки — і по бортах. Ведемо вогонь постійно і короткими чергами. Зрозуміло? Не боятись.

Р а т и б о р (*піднімається, на бинтах виступила кров*). А ніхто не боїться. Дайте мені набої, теж маю бажання послати вітання «іхтамнету».

Я р о с л а в а (*теж бере зброю в руки*). Я буду стріляти з заднього борту.

Д а н т у р (*прийшов до тям і пересильє біль*). Я теж допоможу Ярославі. Тільки дайте мені зброю.

О г н и щ а н и н Л е л е к о (*говорить водію*). Рушай потихеньку і тримай зброю наготові. Однією рукою зможеш стріляти? (*Водій ствердно хитнув головою*). Рушаймо!

Р а т и б о р. Ми готові. Рушаємо.
Я р о с л а в а. Готова. З Дажбогом ідучи. Вперед!

Машина рушила з місця. Далі все було просто і достойно. Ми прорвалися до своїх з перемогою. Дантур знову знепритомнів, і марився йому рідний балтський край. Коли ти народився на Балщині і виріс у такому місті, як Балта, то все здається вічним.

Вриваюсь у вирій.
І що? Я бачу
Незламний рідний край.
Народжений бути вільним
Рабом не буде.
Балти — народжені перемагати!

Затемнення.
ЗАВІСА.

Постскрипtum: Ми не знаємо (на жаль, і не хочемо знати: нам зручно бути християнськими рабами, нічого не знати про славних предків, нам подобається лежати в християнській багнюці, приймати з подякою те, як піп б'є хрестом по голові і рече: мовчи, раб божий, ти раб, — і цілувати руку, яка тебе б'є, — огидно до п'яти), але знають інші, які прославляють християнство (вони в душі пломеніють гордістю, що їм вдалося охрестити гордих і непокірних українців). Хрестити Україну (Русь) — значить мститися, карати її. Ніякий народ в Європі не був так спустошений хрещенням, як українці (русичі). Знаю одне: охрестили, але не підкорили.

Тепер до того, чого не знаємо (а може, і не хочемо знати). Римський полководець Маркус Красус був зачепив

скитів на пограниччі Дакії. І скити (славні предки наші), мечі піднявши, на конях летіли, як сніговії: усі римські воїни полягли в бою. І лежала на полі бою відтята голова Маркуса Красуса — славного архистратига Римської імперії. Історик Прокопій, описуючи нічний бій між ромеями (греками) і українцями (русичами), зазначив, що смерть була уквітчана піснею. Українці (русичі), ідучи на смертний бій, співали. І вмирали вони, не маючи жодного страху. Вони вважали себе богами — боги й після смерті живуть. Їх їхня віра наснажувала енергією надлюдською: «Я Бог. А ви ще раби чужої віри?».

ЕПІЛОГ, або Слово про нескорених

Через перешкоди і непорозуміння, але труну з тілом Зореслава завезли на Майдан. Це було принципово і обговоренню не підлягало. Не всі це розуміли в Києві, але близько обіду невелика кількість друзів віддала шану загиблому герою. Коротку промову виголосив Огнищанин Лелеко: «Він жив, воював і загинув за нас, за Україну. Народжений нескореним — не стане на коліна перед окупантом». Коли труну заносили до машини, присутні стали на коліно, віддаючи шану герою: «Герої не вмирають!» — це гасло голосно промовляв кожен присутній на прощанні. Багато квітів і багато сліз, але — «Герої не вмирають!»

Картина четверта

Після тривалого лікування Дантур повернувся до своєї Лади — Ладуньки. Це був звичайний вечір у колі родини, сиділи і дивились телевізор, і не могли надивитись одне на одного.

Л а д а. Намалюй мені зірку, коханий.

Д а н т у р (*сміється і руками в повітрі малює зірку*). Бачиш, намалював тобі зірку.

Л а д а. Намалюй мені дім, коханий, наш дім.

Д а н т у р (*продовжує посміхатись*). Бачиш — намалював тобі дім, наш дім.

Л а д а. Намалюй мені дитяче ліжечко, коханий.

Д а н т у р (*посміхається і малює*). Намалював дитяче ліжечко, а це наші меблі поруч, кохана. Подобається?

Л а д а. Дуже подобається, коханий. А ще (*знітилась і почервоніла*) я вагітна і у нас буде дитина.

Д а н т у р (*на мить у нього відняло мову, потім кинувся обнімати свою Ладу*). Я щаслива людина. Я щасливий, щасливий, люба.

Л а д а. І я щаслива, коханий. Якщо буде хлопчик, назвемо його Зореслав. Якщо буде дівчинка, назвемо її Зореслава. Ти згоден, коханий?

Д а н т у р. Згоден, звичайно, згоден, кохана. Я хочу, щоб ти мені народила п'ятеро козаків.

Л а д а. Легко, чотири хлопчика і одна дівчинка. Має хтось допомагати матері доглядати цих козачат. Згоден, коханий?

Д а н т у р. З тобою назавжди.

Л а д а. І я з тобою хоч на край світу, коханий.

Через деякий час (коли наговорились і нагомонілись).

Л а д а. Намалюй мені надію, коханий.

Д а н т у р. Мені не треба малювати. Не малюю, а дарую надію. Буде все добре. Це я можу гарантувати тобі і дітям.

Л а д а (*обнімає чоловіка*). А мені більше і не треба. Досить твого слова. (*І за мить*). Я щаслива, коханий.

Д а н т у р (*обнімає дружину і цілує*). Я більш ніж щасливий, люба. (*Через якийсь час*). Кохана, я записався у Збройні сили України й за тиждень їду на навчання. Це остаточно. Україні потрібна допомога.

Л а д а (*пильно вдивляється в очі чоловіка*). Я знаю, я це відчувала серцем. Так, жінки відчують це своїм серцем. Зупиняти не буду, ти все вирішив. Прошу тільки одного: повертайся з перемогою.

Д а н т у р. Кохана, протягом століть нас били, а ми не бились. Нас гнули, а ми не гнулись, нас ламали, а ми не ламались. Нас знищували голодом, а ми живемо в наших дітях і онуках. Такими ми були, такими ми є і такими будемо. Але спочатку треба перемогти в цій війні з москвинською навалою. І ми переможемо. Народ, народжений бути вільним, ніколи не стане на коліна перед окупантом...

Л а д а (*перебиває і затуляє йому долонею рота*). Знаю, коханий, і розумію. Згадай Майдан. Ми стояли на смерть, щоб жити вільними серед вільних. Згадав?

Д а н т у р (*продовжує*). Ми стояли на смерть, щоб жити гідними серед гідних, сильними серед сильних. Так воно і буде!

Л а д а. Воля — це я, воля це — ти...

Д а н т у р. Воля — це ми, воля — це світ! Тому їду воювати за нашу волю. Слава нескореним!

Л а д а. З Дажбогом, коханий! Слава нескореним!

Д а н т у р. Я є ант, пелазг і етруск...

Я є скиф і шумер...

Я Українець — і мене не здолати...
Нескорений я, тому — безсмертний!..

Затемнення.
ЗАВІСА.

Постскрипtum: Ми завжди були непокірні. Ми завжди боролись за вільну Україну. Ми мріяли про квітучу Україну!

Наведу один приклад. 27 липня 1976 року. Олімпійські ігри. Футбольний матч НДР — СРСР. Матч закінчився перемогою німців з рахунком 2:1. Але головне, що під час матчу на поле вибіг молодий хлопець у вишиванці з прапором України (синьо-жовтим) в руках. Пробігся полем, станцював гопака. Робив це просто і з гідністю. Звичайно, що його вивела поліція. Але козацькому роду нема переводу! Прошу звернути увагу, що це був період так званого розвиненого соціалізму, начебто всі мали бути щасливими. Начебто...

Друзі, даю слово, що у нас буде все добре. Більше самі себе не воюємо! Слава нескореним!

14 лютого 2017 року

Зміст

ВІД АВТОРА	3	Ану спитайте... ..	66
Про себе.....	6	Я родом з краю, де живе лелека.....	67
ПЕРОМ ПУБЛІЦИСТА (Проза).....	17	Я є скит, пелазг і етруск.....	68
Слава Україні! Героям слава!.....	19	Що для мене Майдан.....	69
«Я плоха знать по-русаки...»	22	«В серці своїм ношу...»	70
Людина без обличчя, або Черниця.....	26	«Ми нескорені, ми з Балти...»	71
Слава Україні, або «Ватна тьотка»	28	«Знаю тебе, пане-брате...»	72
Ранок у Києві, гарний настрої.....	31	«Не знають, що роблять...»	73
З недавніх споминів	33	Ми — Світогори.....	74
Дві SMS-ки	35	«Я — простір, Балта — світоч землі...».....	75
Слава Україні, або Всі «у віртуалі».....	37	«Я закоханий у балтський степ...»	76
Христос кличе до покори, я — до перемоги	40	Дорогою до Балти.....	77
Завжди є вибір	44	Одеса.....	78
Велич оріяньського степу.....	48	Оріяна — мати моя.....	79
Ластівки.....	49	«Колись була одна-єдина...»	80
Тиша, село... церква, могила... ..	50	Дажбоже, захисти Україну	81
Вишиванка.....	52	Дякуймо Дажбогові	82
ДУМКИ ВГОЛОС (Вірші)	53	Рідне місто.....	83
Україні	55	Козацька пісня	84
«Я не поет...»	56	Моє село.....	85
«Всі шукають можновладців...»	57	Катрени з нагоди	86
«Які страждання пережили...»	58	Жарт	90
«Українське, зваж, сільце...»	59	ВІДГОМІН МАЙДАНУ (П'єси)	91
«Правдива правдо, ти єдина...»	60	Народжені перемагати, або Краще вмерти стоячи, ніж жити на колінах	93
«Той, хто вірить в московізм...»	61	Я не стану на коліна перед окупантом.....	128
Україна.....	62		
«Моя могутня Україно...»	64		
Майгур.....	65		

Висловлюю щирі слова подяки
президенту ВГО «Національна Федерація самбо України»
Рогачу Вадиму Ігоровичу
та заслуженому тренеру України, першому чемпіону світу
з бойового самбо (в новітній історії України)
Руденку Михайлу Михайловичу
за допомогу в виданні цієї книжки.

Ці чоловіки — легенди в історії самбо в Україні.
Дякую, друзі, за те, що вчите молоде покоління українців:
ніколи не здавайся, і ти побачиш, як здаються інші!

Літературно-художнє видання

Сергій Якович Мартинюк

НАРОДЖЕНІ ПЕРЕМАГАТИ

Вірші, проза, н'єси

Відповідальний за випуск В. Шовкошитний

Редактор Н. Лизогуб

Дизайн і верстка Ю. Петік

Підписано до друку 17.07.2018 р. Формат 84x108/32

Папір офсетний. Друк офсетний. Шрифт Cambria.

Ум. друк. арк. 7,56. Обл. вид. арк. 4,6.

Замовлення...

ТОВ Видавництво «Український пріоритет»

01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 43-б

Тел. 044 235-96-83

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників

і розповсюджувачів видавничої продукції

№ 4107 від 08.07.2011 р.

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом

в друкарні ТОВ «Друкарня «Рута»

(свід. Серія ДК № 4060 від 29.04.2011 р.)

м. Кам'янець-Подільський, вул. Пархоменка, 1

тел. (038) 494-22-55, drukruta@ukr.net